

Nationaal Coördinator Groningen

Bijlage

De beschikbare presentaties van de werkconferenties

**Nationaal Coördinator
Groningen**

Behandeld door
5.1.2e

T 5.1.2e

5.1.2e@nationaalcoördinato
rgroningen.nl

Bijlage nummer	2
Datum	22 september 2015
Contactpersoon	5.1.2e

Datum
22 september 2015

**VEILIGHEIDSREGIO
GRONINGEN**

19 augustus 2015

VEILIGHEIDSREGIO en GASWINNING

Werkconferentie functioneel spoor Nationaal Coördinator Groningen

SAMEN ALERT EN DAADKRACHTIG

Wat is de Veiligheidsregio?

Vanaf 1 januari 2014 vier dimensies:

- a. **Lijnorganisatie**, werkgever
Brandweer & multi
- b. **Gemeenschappelijke regeling**, wettelijk/bestuurlijk
Brandweer, Gemeentelijke Kolom (GKG), GHOR
- c. **Samenwerkingsverband Crisisbeheersing**, convenant
Brandweer, GKG, GHOR, Politie, Defensie, Provincie, Openbaar Ministerie,
Waterschappen, Omgevingsdienst
- d. **Netwerk**, maatschappelijk
Overheidsinstanties, (vitale) bedrijven en inwoners

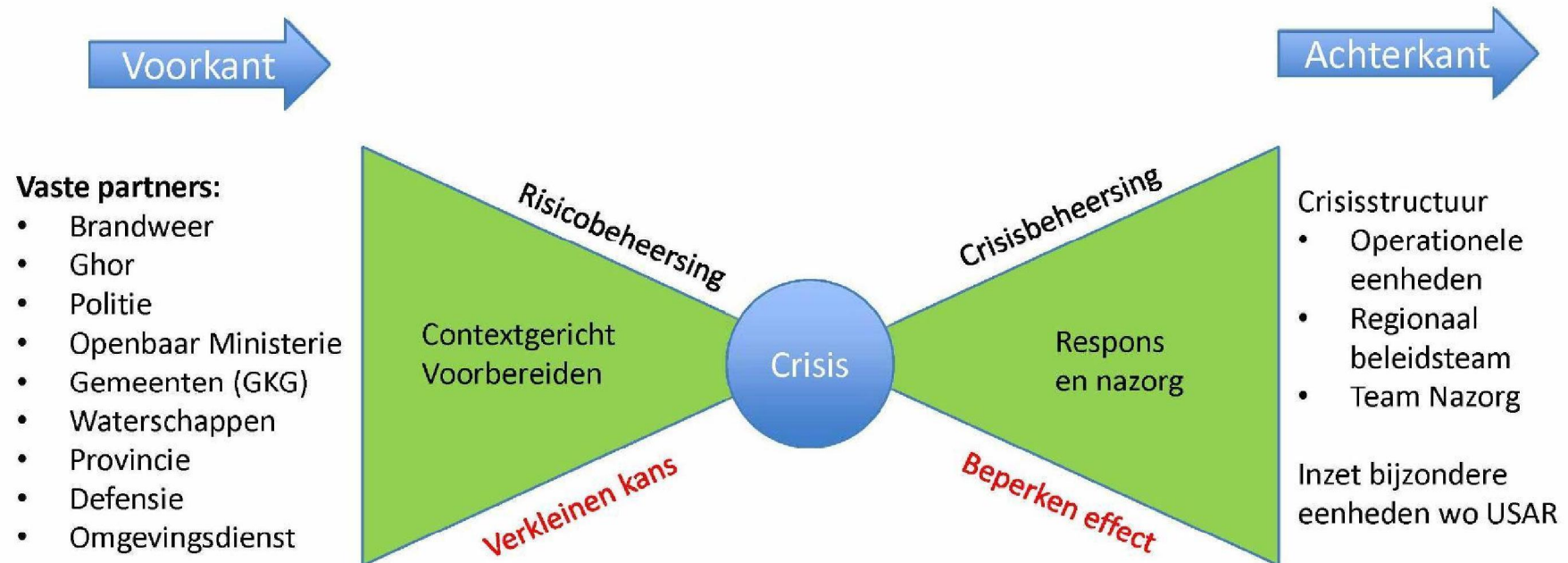

HOOFDTAKEN;

- Brandweezorg en het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand
- Geneeskundige zorg en Bevolkingszorg
- Rampen- en Crisisbeheersing
- Risicobeheersing
 - VTH in kader van Wabo (gevraagd en ongevraagd advies)
 - BRZO, toezicht en handhaving
- Risico- en Crisiscommunicatie
- **Informatiemanagement**

Hoe werkt de Veiligheidsregio

Flexibele partners:
Crisistype afhankelijk
vb. energiebedrijf, NAM

CRISISBEHEERSING

- **Regionaal Risicoprofiel**
 - Impact en waarschijnlijkheid
 - Aardbevingen toegevoegd
 - Domino en keteneffecten onduidelijk, ook mbt overige risico's
- **Regionaal Crisisplan**
 - Multidisciplinaire crisisorganisatie
- **Operationele planvorming**
 - Rampbestrijdingsplan
 - Incidentbestrijdingsplan
 - **Maatschappelijke onrust**

REGIONAAL RISICOPROFIEL

12 GRONINGSE RISICO'S

VEILIGHEIDSREGIO
GRONINGEN

Aardbeving

Gevaarlijke
stoffen

Terroristische
aanslag

Brand

Koolmonoxidevergi-
ftiging

Uitval nuts

Extreem weer

Orde-
verstoring

Verkeersongeval

(Gas) explosie

Overstroming

Ziektegolf /
epidemie

REGIONAAL CRISISPLAN

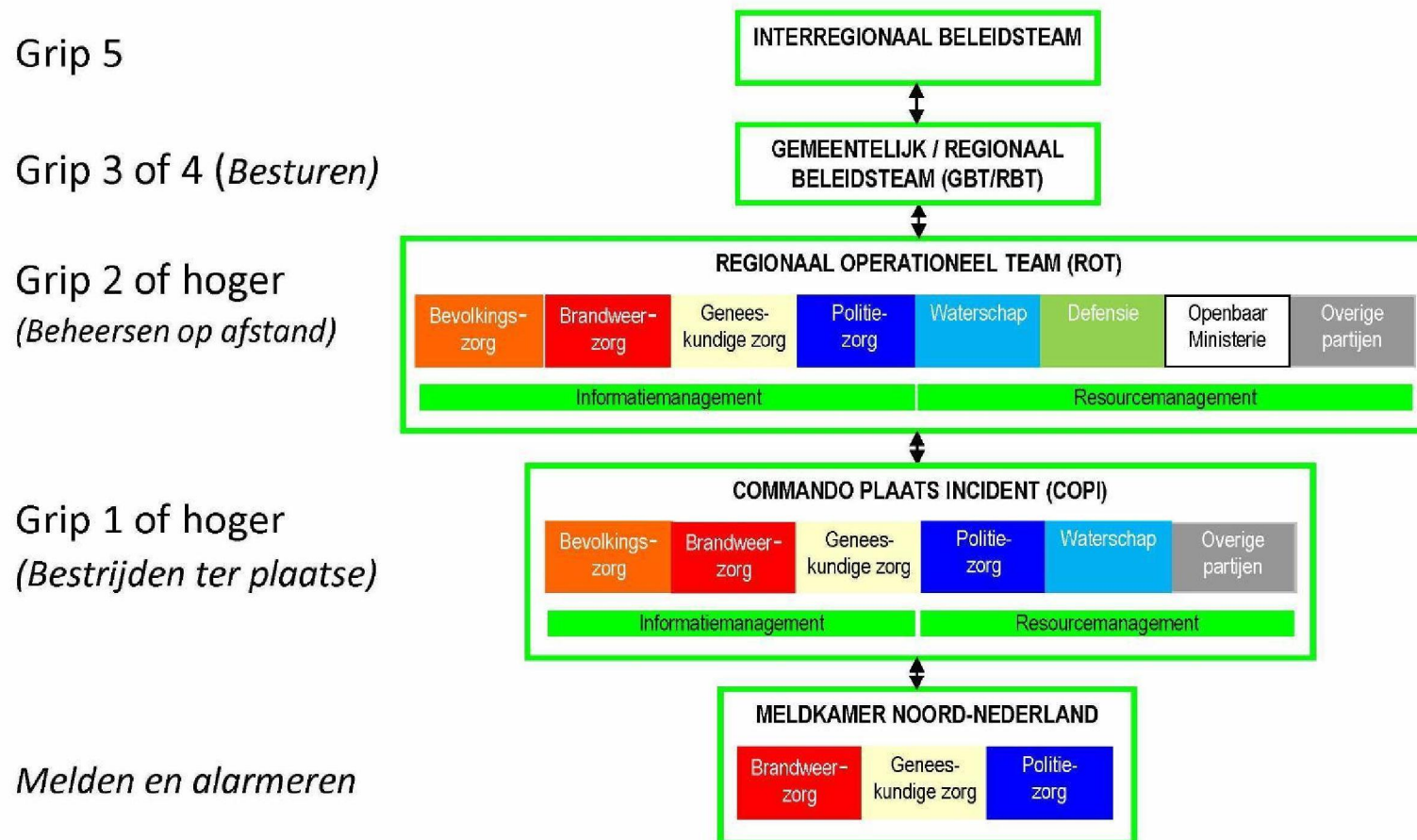
REGIONAAL CRISISPLAN

- Melden en alarmeren (Meldkamer Noord Nederland)
- Op- en afschalen (structuur, criteria en mandatering)
- Leiding en Coördinatie (bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden)
- Informatiemanagement
- Uitvoerende processen
 - **Bevolkingszorg**
 - Brandweezorg
 - Geneeskundige zorg
 - Politiezorg
 - Waterbeheer
 - Defensie
 - Afspraken overige partners (oa convenanten vitale partners, NAM)

STRUCTUUR EN OPSCHALING

COÖRDINATIE - EN STURING NIVEAUS (GRIP)

OPERATIONELE PLANVORMING

INCIDENTBESTRIJDINGSPLAN AARDBEVINGEN

UITWERKING CONFORM REGIONAAL CRISISPLAN

Doelen;

- Snelle en effectieve hulpverlening
- Inventarisatie getroffen vitale infrastructuur
- Open en actieve communicatie
- Omgaan met te verwachten onrust
- Inrichting projectorganisatie voor herstelfase

Bevolkingszorg

Acute bevolkingszorg

- Evacueren
- Opvangen
- Omgevingszorg

Communicatie

- Pers en publieksinformatie
- Verwanten informatie

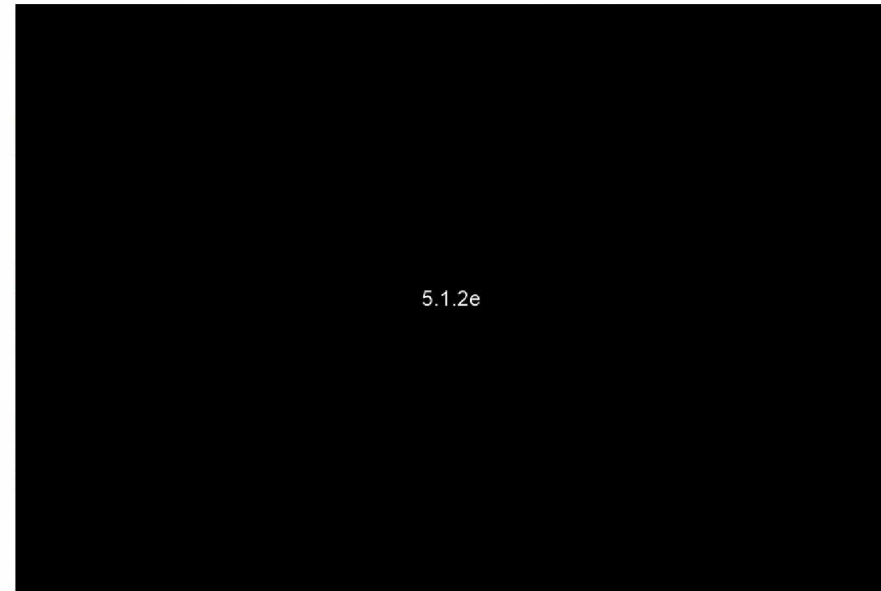
Informatiemanagement

- Registreren slachtoffers
- Registreren schade (NAM)

Nazorg/herstelzorg

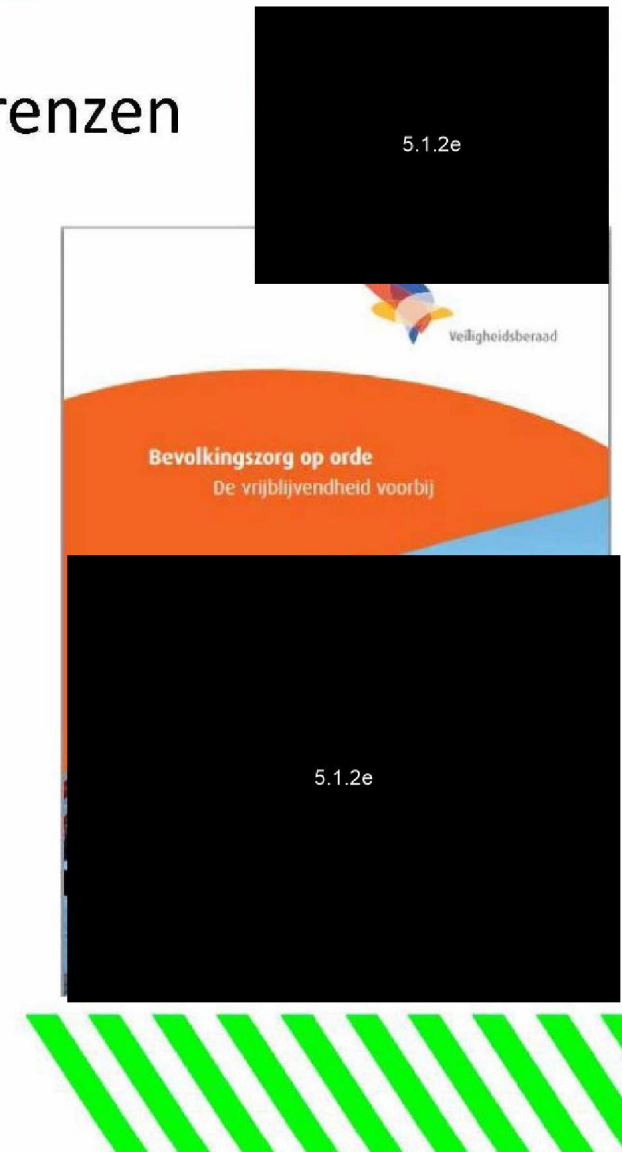
Ondersteuning

- Juridisch
- Expertise oa derden

Kernpunten Bevolkingszorg Op Orde

- Verantwoordelijkheid samenleving grenzen aan hulp overheid
- Zelfredzaamheid
- Overheid: minder-zelfredzamen
- Hulp uit de samenleving benutten
- Basiszorgniveau
- Veerkracht en improvisatie
- Experts

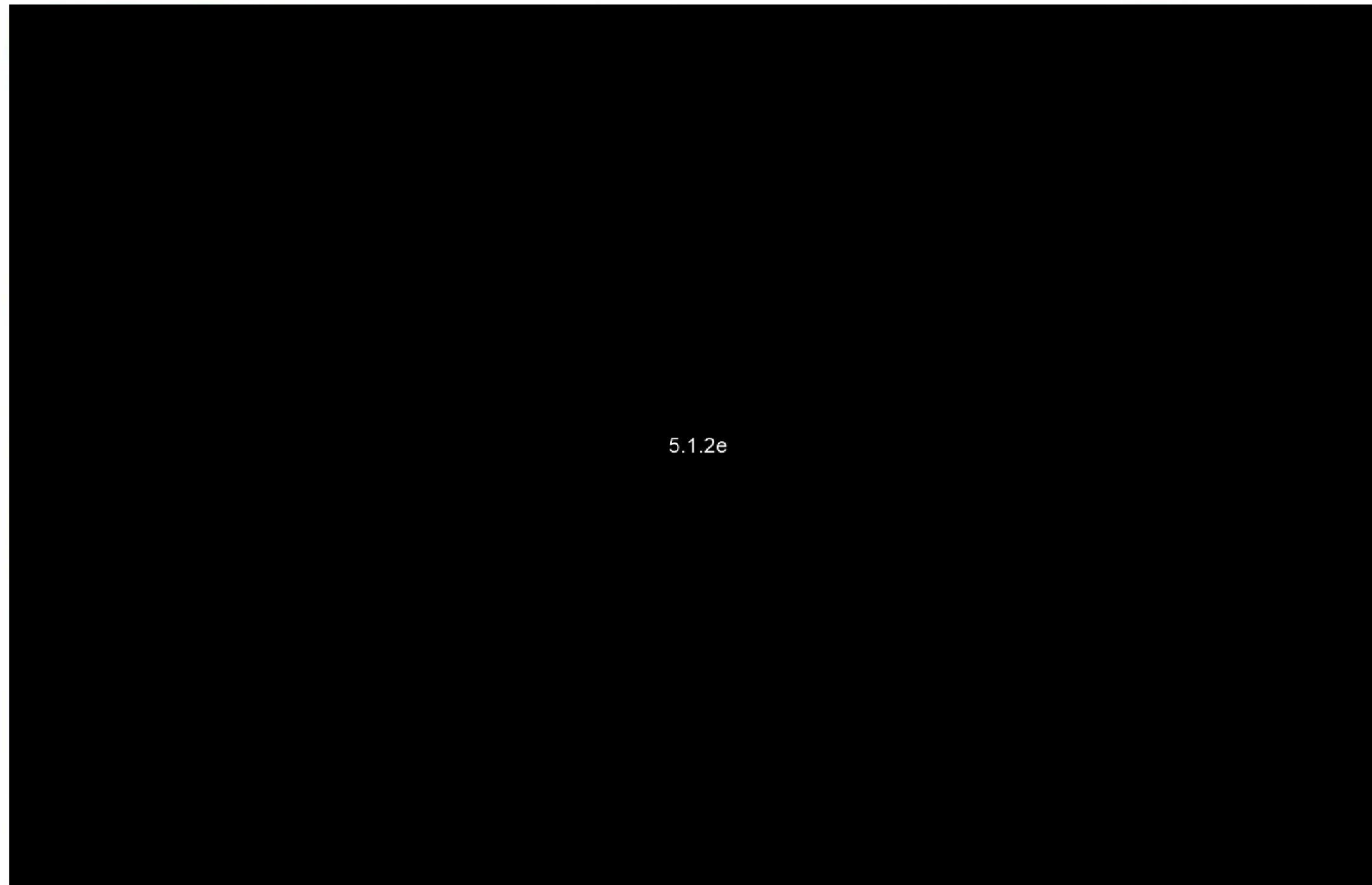

SAMEN ALERT EN DAADKRACHTIG

RISICO COMMUNICATIE

VOORBEREIDING: OEFENEN...

MAAR OOK:.....

- **Aansluiten bij relevante (kennis- en informatie) netwerken**
- **Aansluiten bij instituties wo Dialoogtafel en NCG**
- **Platformfunctie**
- **Betrouwbaar, onafhankelijk en “in de buurt”
(contextgericht)**

ZORGEN EN AANDACHTSPUNTEN (NIET UITPUTTEND)

- Capaciteiten kwantitatief en kwalitatief personeel en materieel (incl continuiteitsplan)
- Regie/coördinatie onderzoeken
- Domino effecten van zware aardbeving en/of meerdere aardbevingen achter elkaar, onvoldoende in beeld,
 - Wat is het scenario bij een zware aardbeving
 - Vitale infrastructuur
 - Chemische industrie
 - Hoogbouw
- **Tijdig** beschikbare middelen ter bestrijding van grote chemische incidenten.
- Effectieve inzet van burgerparticipatie
- Informatievoorziening

Nationaal Coördinator Groningen

Heft in eigen hand

particuliere eigenaren als opdrachtgever voor aardbevingsbestendig versterken
of eventueel nieuwbouw van woningen

door [redacted] 5.1.2e
i.s.m. [redacted] 5.1.2e

Uitgangssituatie

- Nog veel onzekerheid over mogelijke sterkte aardbevingen en sterkte bebouwing
- Kerngebied 9 gemeenten ruim 60.000 woningen, ca. 70% eigenaar bewoner en 30% huurder
- Aardbevingsbestendig (ver)bouwen wordt bepaald door:

Sterkte van de aardbevingen (PGA contourenkaart)

Sterkte van de bebouwing

De risiconorm

Opgave

- 30.000 – 90.000 huizen voldoen niet aan NPR
- Focus op de 35.000 zwakste huizen
- Breng te versterken huizen op tenminste op niveau 10 -/- 4 (= helft van de NPR sterkte eis)
- Tijdelijk is een lagere norm verdedigbaar (10 -/-4)
- Hoger veiligheidsniveau realiseren waar dat eenvoudig kan! (10 -/-5)

Aanpak

- Aardbevingsbestendig versterken is gezamenlijke aanpak CVW en NCG met verschillende programma's & keuzemogelijkheden voor deelname
- Gebiedsgerichte aanpak / start in Deal gemeenten
- Programma aantrekkelijk maken voor deelname door particuliere eigenaren
- Kosten conform NPR jan. '15 / €128000 tot €186.000 afhankelijk van veiligheidsniveau (10 -/-4 of 10 -/-5) exclusief sloop, verhuis- en herinrichting, architect, engineering, begeleiding...

meerjaren programma NCG

- veilig wonen & werken
- versnellen van versterkingsopgave
- bewoners in staat stellen zelf initiatief te nemen
- vertrouwen in de toekomst

5.1.2e

eigenaar wil 'heft in eigen hand' nemen, hoe gaat dat?

- particuliere eigenaar is opdrachtgever voor aardbevingsbestendig versterken, voert regie op inzet van architect, constructeur en aannemer, en maakt zelf de keuzes binnen het kader van de geldende normen
- maakt aanspraak op vergoedingsregelingen, zo mogelijk tot NPR norm
- neemt aanvullende wensen voor wooncomfort en verduurzaming mee, op basis van eigen financiering en / of subsidieregelingen
- krijgt deskundige begeleiding (technisch, financieel, sociaal) om regie te kunnen voeren

uitgangspunten

- **opties: bouwkundig versterken of vervangende nieuwbouw (indien kosten versterken te hoog zijn in relatie tot de waarde van de woning)**
- **onafhankelijke begeleiding**
- **eenduidige vergoedingsregelingen**
 - geldelijke steun eigenaar, bewoners, ondernemers aardbevingsgebied voor versterking en vernieuwing eigen woningbezit
 - regeling deskundige ondersteuning zelfbouwers en selectie gecertificeerde bureaus bewoners- en ondernemersbegeleiding
- **helderheid over normering: momenteel tenminste NPR 10/-4 bestaande bouw (NPR 10/-5 nieuwbouw)**
- **aansluiten** bij programma voor **leefbaarheid en wonen** in de regio

fasering

- 2016 - 2017 Leerprojecten binnen DEAL gemeenten / inventarisatie projecten i.o.m maatschappelijke- en branche organisaties, gebiedsteams gemeenten / definitieve keuze leerprojecten door NCG en gemeenten
- 2018 en verder: regulier programma in het hele aardbevingengebied binnen contouren / inzet is 1000 tot 2000 woningen

Keuzemogelijkheden eigenaren

In hele bandbreedte: alles laten doen door CVW tot geheel in eigen regie nemen met toereikende regelingen en goede ondersteuning:

3 hoofdopties:

1. CVW is opdrachtgever en doet opname, maakt versterkingsplan en regelt uitvoering in overleg met eigenaar. Eigenaar wacht tot hij/zij aan de beurt is.
2. CVW programma “Versterken op bestelling” waarbij eigenaar zelf initiatief neemt en aannemer en constructeur kan kiezen. CVW blijft opdrachtgever en verantwoordelijk.
3. Programma “Heft in eigen hand”: eigenaar is opdrachtgever en stuurt op basis van zijn/haar programma van eisen zelf architect, constructeur en aannemer aan met deskundige begeleiding en met toereikende financiële regelingen. Eigenaar is zelf verantwoordelijk voor proces, kwaliteit en beheersing kosten.

Centrum Veilig Wonen

20 augustus 2015

5.1.2e

Operationeel Directeur

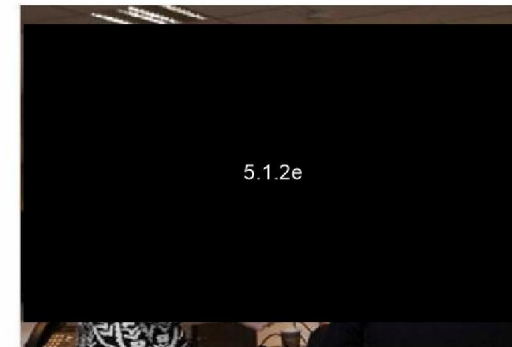
5.1.2e

, Directeur Erkenningsregeling

Agenda

- Centrum Veilig Wonen
- Schadeafwikkeling
- Versterken
- Erkenningsregeling
- Speelveld

- Gestart op 5 januari 2015
 - CED / Arcadis
 - Uitvoeringsorganisatie op afstand van NAM
 - Onafhankelijke Commissie van Toezicht
-
- Bijna 200 werknemers
 - Voor en door Groningers
 - Medewerkers uit Groningen (meer dan helft)
 - Vakmensen uit Groningen (Erkenningsregeling)

Bewoner centraal - (her)winnen van vertrouwen is richtinggevend.

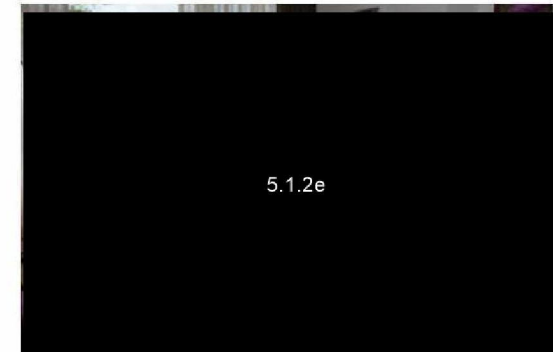
Bij alles wat CVW doet staan twee doelen centraal:

- Veiligheid vergroten in regio
- Ontzorgen van de bewoners

CVW wil het verschil maken in het leven van de mensen in Groningen door haar deskundigheid in schadeafwikkeling, en aardbevingsbestendig bouwen in te zetten voor het herstel van een veilig en aantrekkelijk leefklimaat.

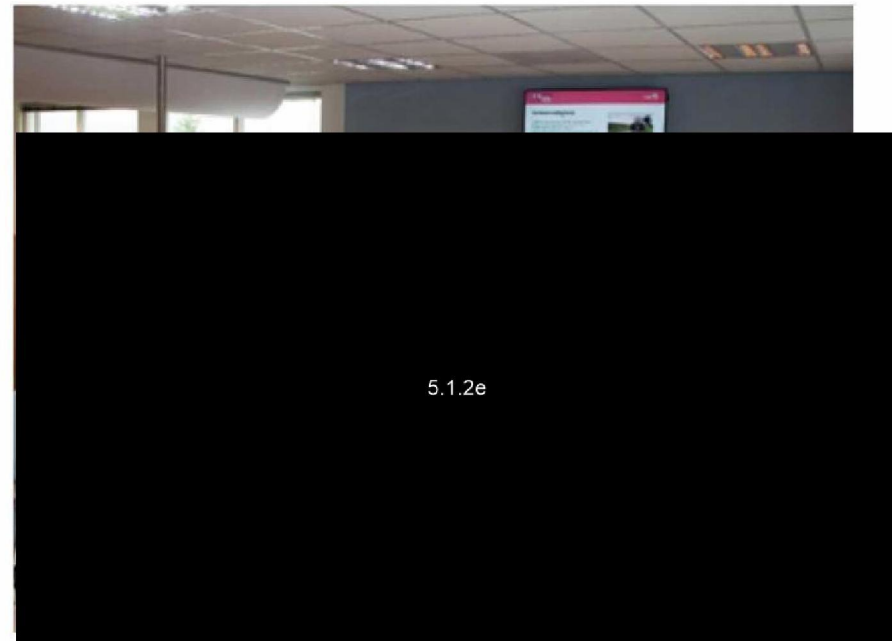
- Dialoogtafel: initiatieven ter verbetering bedrijfsvoering:
 - Schadeprotocol / klachtenprotocol
 - Contactpersoon op huisbezoek
 - Rode knop
- Continu bewonerstevredenheidsonderzoek
- Luisteren naar bewoners:
 - Informatieavonden Dorpenronde
 - Informatieavonden:
Loppersum, Hoogezand, Groningen
 - Bijeenkomsten raad en college
(o.a. Appingedam op bezoek bij CVW)
 - Keukentafelgesprekken

- Schadeafwikkeling
- Versterken
- Verduurzamen

- Eerste aanspreekpunt
- Vaste contactpersoon
- Activiteiten Bewonerscontactcentrum:
 - Persoonlijk informeren over schademelding, veiligheidsrisico, versterken
 - Proces toelichten voor de bewoner
 - Inplannen schade-opnames samen met de bewoner
 - Continue begeleiding in proces
 - Bewonerstevredenheid permanent gemeten
- Schade melden
 - Persoonlijk, telefonisch, website, e-mail, post.

- Winnen van vertrouwen begint bij goed schadeherstel
- Cijfers voor eerste halfjaar 2015:
 - Totaal schademeldingen: 15.720
 - Nieuwe meldingen: 13.793
 - Bij 93% schademeldingen is al een expert geweest
 - 9569 schaderapporten verzonden
 - Met 4471 schademelders akkoord bereikt over herstel
- Aandachtspunten:
 - 70% laat uitbetalen: bewoner wil zelf regie
 - Bewoner: voorkeur lokale aannemer

Versterken: 3 onderdelen

- Inspecties: buiten (RVS) en binnen (EVS)
- Veilig Stellen (gebouwen of gebouwonderdelen)
- Bouwkundig Versterken (inclusief ontwerpfase)

Doelstelling 2015

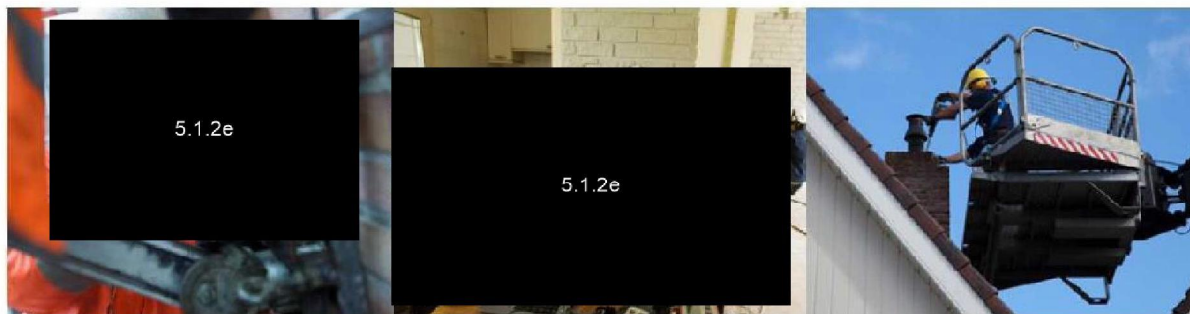
• Buiteninspecties (RVS)	11.000
• Binneninspecties (EVS)	1.910
• Veilig stellen	1.790
• Bouwkundig versterken	1.210

Doelstelling 2016

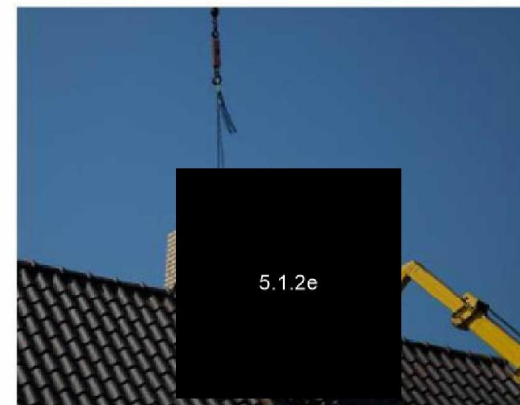
• Inspecties	nog te bepalen
• Veilig stellen	2.000
• Bouwkundig versterken	3.000

- ▶ Het structureel sterker maken van gebouwen, zodat deze beter bestand zijn tegen aardbevingen
 - Van binnen naar buiten - gebied met hoogste risico op aardbevingen eerst (Loppersum)
 - Starten met meest kwetsbare gebouwen (rijtjeshuizen, scholen)
 - Veilig stellen risicovolle gebouwen (bijv. stutten muren) en gebouwonderdelen (balkons, schoorstenen, ornamenten; bijv. vervangen), waar nodig vanuit inspecties of bewoner meldingen

Voorlopige bouwkundige richtlijn, voorloper van de officiële bouwnorm:
Nederlandse Praktijkrichtlijn NPR9998

- Buiten & Binneninspecties voor op schema
- Diverse engineering pilots afgerond/gaande
- Ontwerpconsultatie afgerond (testhuizen)
- Bouwgebrek 231 Jarino woningen opgelost
- Vier versterkte complexe gevallen opgeleverd
- Actieve scholenaanpak per gemeente
- Tijdelijke school in Loppersum opgeleverd
- Zorgsectoraanpak gestart (inspecties)
- Initiatief 1650 corporatie rijtjeswoningen
- Initiatief 43 Jarino Loppersum (nieuwbouw)
- Initiatief pilot 50 particuliere woningen
- Planning & voorbereiding 2016 uitvoering

- 23 inzendingen
- 10 toegepast in testhuizen
- Ideeën bruikbaar & toepasbaar
- Vakwerkprijs: uitreiking 28 mei
- 1 hoofdprijs + 2 winnaars
- Nu toepassingen stimuleren

- Locatie Loppersum, Delfzijl, Ten Boer
- Aantal/Type 8, verschillende typen
- Aanpak/Doel Onderzoek aan bouw-technische toestand typische woningen, en toepassing verschillende traditionele (2014) & innovatieve (2015) maatregelen
- Status Opgeleverd Nov 2014 - Apr 2015
- Lering Inzicht in typische woningen en toepassingsgebied (en restricties) voor de verschillende maatregelen

Lateien project

- Type 231 Jarino rijtjeswoningen buiten Loppersum (met latei bouwgebrek)
- Aanpak Stalen latei ondersteuning
- Status Opgeleverd december 2014 - april 2015
- Lering Snel leertraject voor praktische uitvoering

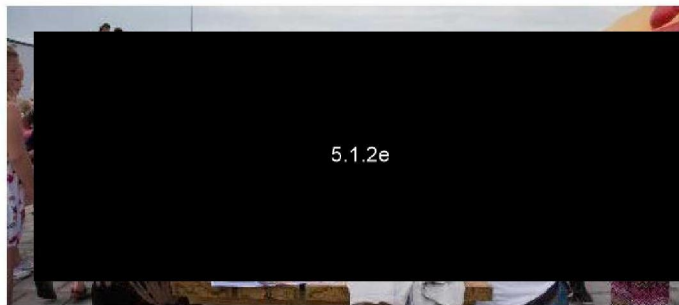

Complexe schadeafhandeling

- Bouwkundig versterken woningen komend vanuit complexe schadeafhandeling
- ▶ Versterken van 10 woningen/gebouwen in 2015, inmiddels 4 opgeleverd

- Scholen: inspecties kerngebied afgerond; voorlopige/definitieve versterkingsontwerpen verlopen volgens plan; tijdelijke school in Loppersum gerealiseerd ter ondersteuning bouwkundig versterken; onafhankelijke procesregiseur op schema met samenbrengen gemeentelijke onderwijsplanning & versterkingsvoorstellen.

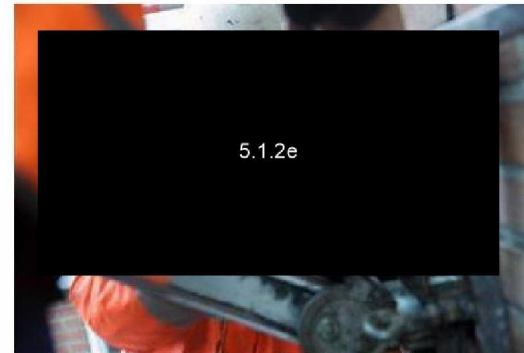
- Zorginstellingen: inspecties in kerngebied zijn gestart en worden afgerond in 2015; eerste definitieve versterkingsontwerp gereed; aanstellen procesregiseur en proces identiek aan succesvolle scholenaanpak via NCG.

- In 2015 start met versterken en verduurzamen van 1650 rijtjeswoningen van woningcorporaties

- In 2015/2016 starten & uitvoeren nieuwbouw van 43 Jarino woningen in Loppersum

- Pilot particuliere woningen in 2015:
Versterken van 50 woningen in particulier eigendom

- Uitrol van versterken particuliere woningen in 2016

Versterken (CVW)

- Programma CVW
- CVW ontzorgt
 - Aannemer
 - Constructeur
 - Installateur
- CVW verantwoordelijk voor kwaliteit uitvoering
- Erkenningsregeling

Versterken op Bestelling

(nog niet uitgewerkt/akkoord)

- Initiatief bij eigenaar
- CVW opdrachtgever
- Eigen keus in
 - Aannemer
 - Constructeur
- CVW verantwoordelijk voor kwaliteit uitvoering
- Aanvullende eigen investering mogelijk
- Erkenningsregeling

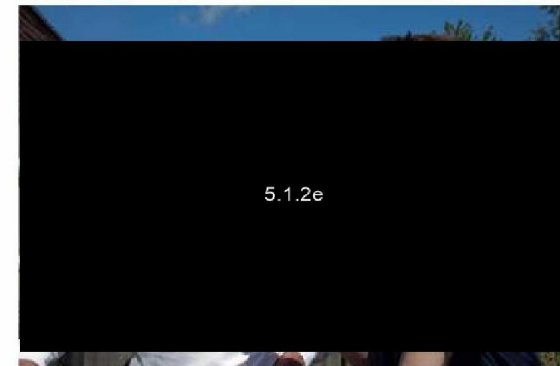

Heft in Eigen Hand

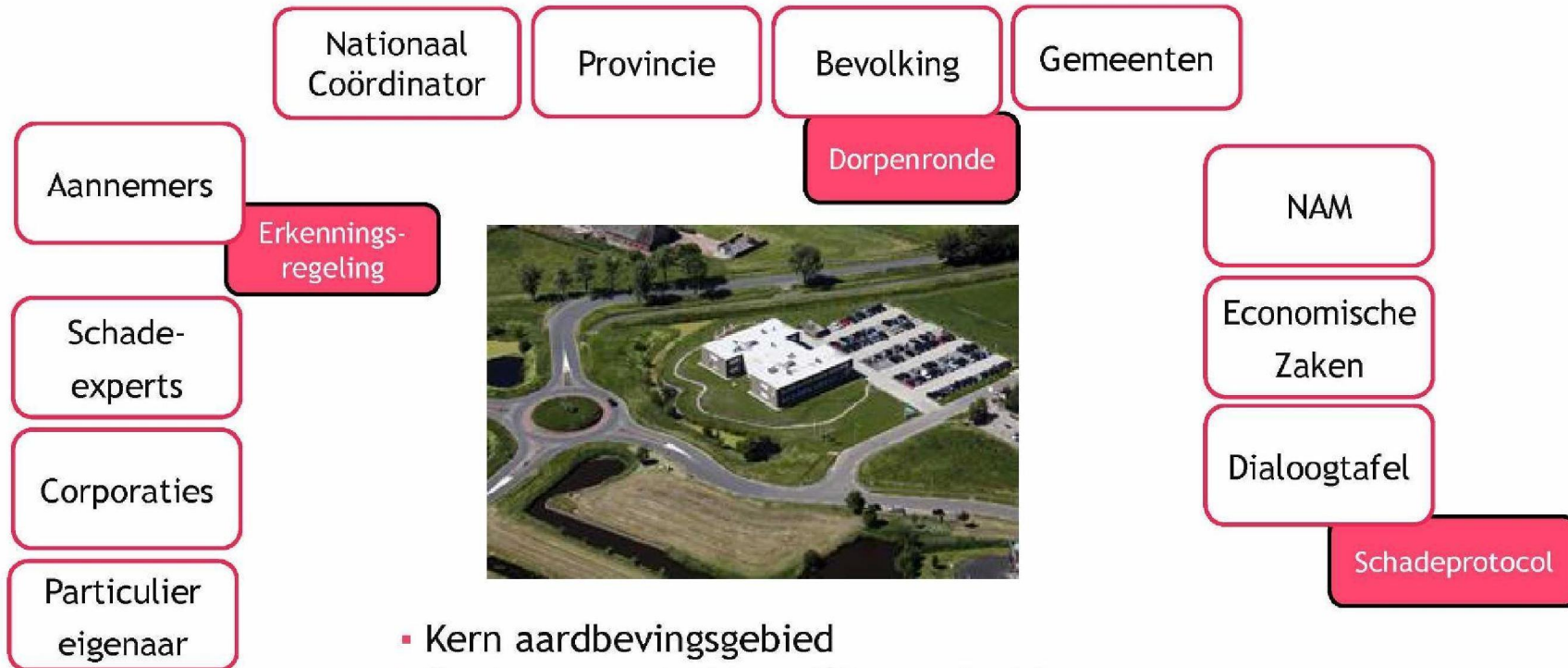
(nog niet uitgewerkt/akkoord)

- Initiatief bij eigenaar
- Eigenaar opdrachtgever
- Wel bouwbegeleiding
- Bewoner verantwoordelijk
- Eigen vakmensen, Erkenningsregeling
- Eigen aanvullende investering

- Economische impuls voor de regio
- Vakmensen voldoen aan eisen op het gebied van veiligheid, kwaliteit en communicatie
 - ✓ Gericht op de ontwikkeling van vakmensen
 - ✓ Gebaseerd op bestaande wet- en regelgeving
 - ✓ Aardbevingsbestendig wonen
 - ✓ Laagdrempelige instap, ook eenmansbedrijf
 - ✓ Persoonscertificering
 - ✓ Bedrijvenregister
- 2.650 erkende vakmensen bij ruim 500 bedrijven

Speelveld: afstemmen, verbinden, samenwerken

- Kern aardbevingsgebied
- Centrum maatschappelijk speelveld
- Bewoner en belangenbehartiging

Vragen/Reacties

www.centrumveiligwonen.nl

Bewonerscontactcentrum ☎ 0800 289 66 36 (gratis)
Voor schademeldingen zijn wij dagelijks bereikbaar van 08.00 tot 20.00 uur (ook in het weekend).

ER GAAT NIETS BOVEN
GRONINGEN

Peerd van Ome Loeks, symbool voor Groningen, 1959, Jan Baat

De landbouw; een sterke sector in Groningen

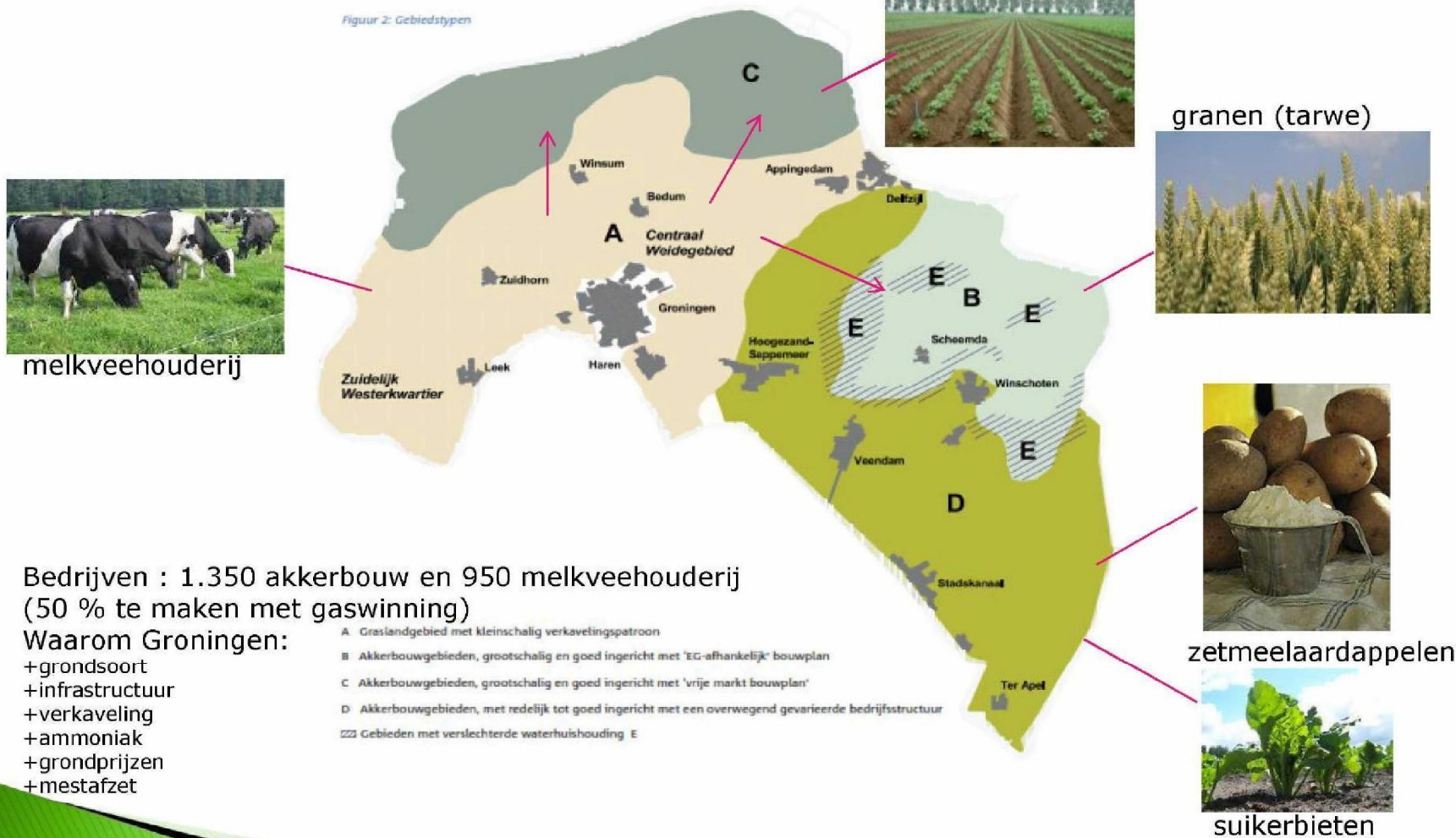
met moderne en op de toekomst gerichte bedrijven

5.1.2e

beleidsadviseur LTO Noord (provincie Groningen)

De landbouw in Groningen

Figuur 2: Gebiedstypen

Bedrijven : 1.350 akkerbouw en 950 melkveehouderij
(50 % te maken met gaswinning)

Waarom Groningen:

- +grondsoort
- +infrastructuur
- +verkaveling
- +ammoniak
- +grondprijzen
- +mestafzet

- A Graslandgebied met kleinschalig verkavelingspatroon
- B Akkerbouwgebieden, grootschalig en goed ingericht met 'EG-afhankelijk' bouwplan
- C Akkerbouwgebieden, grootschalig en goed ingericht met 'vrije markt bouwplan'
- D Akkerbouwgebieden, met redelijk tot goed ingericht met een overwegend gevarieerde bedrijfsstructuur
- E Gebieden met verslechterde waterhuishouding

Landbouw en mijnbouwschade

Aardbevingen : 911 (meting vanaf 1991)

1991 : 1

2012 : 93

2013 : 119

2014 : 80

2015 : 74 + 1 kolham (2,0)

bovenbouw

onderbouw

Waarom :

- ▶ Is het belangrijk ? : doel
 - cure + care voor toekomstperspectief sector
(genezend + preventie)
- ▶ Voor collega organisaties in landelijk gebied
 - samenwerking + netwerken + kennis
- ▶ LTO Noord-Groningen
 - betrokkenheid + organisatiestructuur + motivatie

Waar staan we nu?

- Korte terugblik 1,5 jaar
- Resultaten en verkregen inzichten
- Vervolg

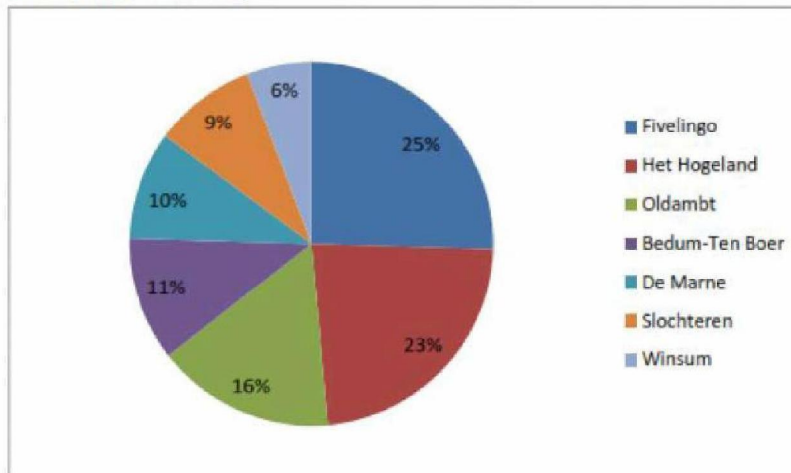
1,5 jaar onderweg

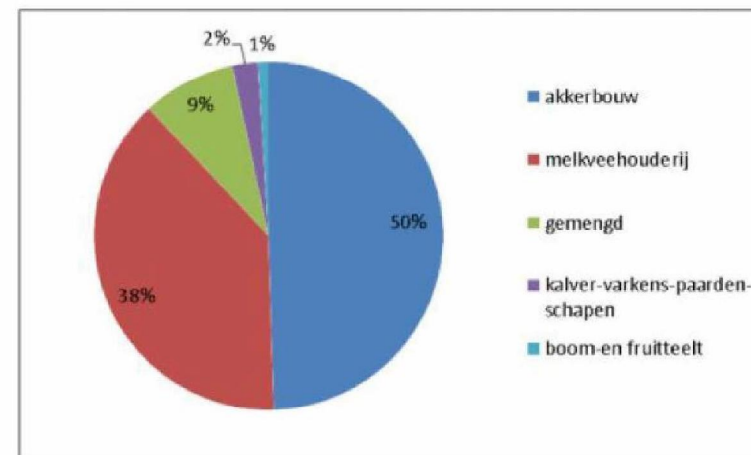
- ▶ Is het belangrijk ?
 - 78 % agrarisch terrein+14 gemeenten+1.200 gebouwen
- ▶ Analyse via enquête (medio 2013 en 2015) en PvA:
 - drainage + mestkelders + schadeafhandeling
- ▶ Bestuurlijk :
 - dialoogtafel + NAM + EZ
- ▶ Organisatorisch :
 - klankbordgroep+werkgroep+werkorganisatie+agro-team

Uitgelicht : enquête

1b. Respons per afdeling

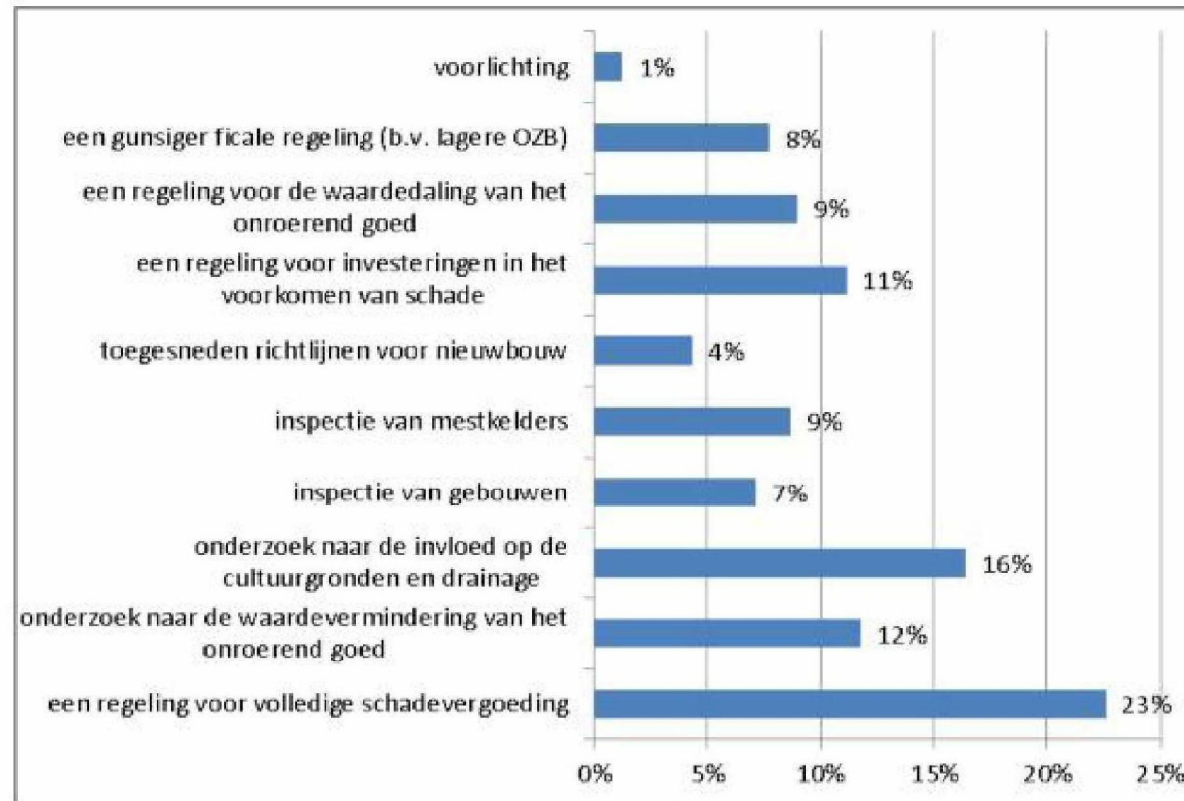
1c. landbouwsectoren

Uitgelicht : enquête

13. Waar moeten wij ons volgens u blijvend voor inzetten ?

Aantal respondenten : 119 (323 reacties, meerdere antwoorden zijn mogelijk)
Vraag overgeslagen : 89
Totaal : 208

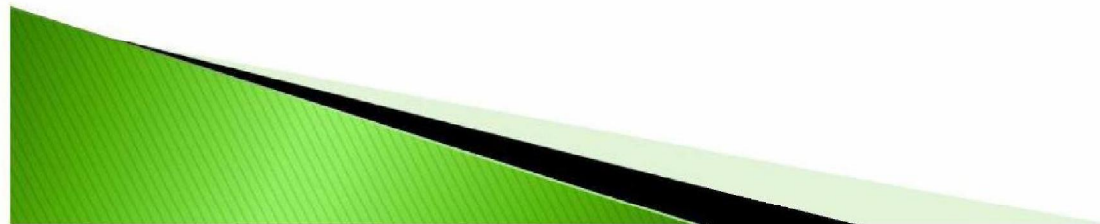
Resultaten (1) (organisatorisch en inhoudelijk)

- ▶ Analyse gevolgen mijnbouwschade via enquêtes
- ▶ Deelnemer aan de dialoogtafel
- ▶ Klankbordgroep + werkgroep
- ▶ Onderzoekprotocollen voor mestkelders + drainage
 - mestkelders : schadeafhandeling is gestart
- ▶ Nieuwe monitoringslocatie voor drainage ingericht
- ▶ **Aanstelling agro-team: expertise landbouwgebied**
 - coördinator agrarische zaken
 - twee agrarische contactpersonen (recentelijke uitbreiding)
 - twee deskundigen op het gebied van mestkelders en drainage

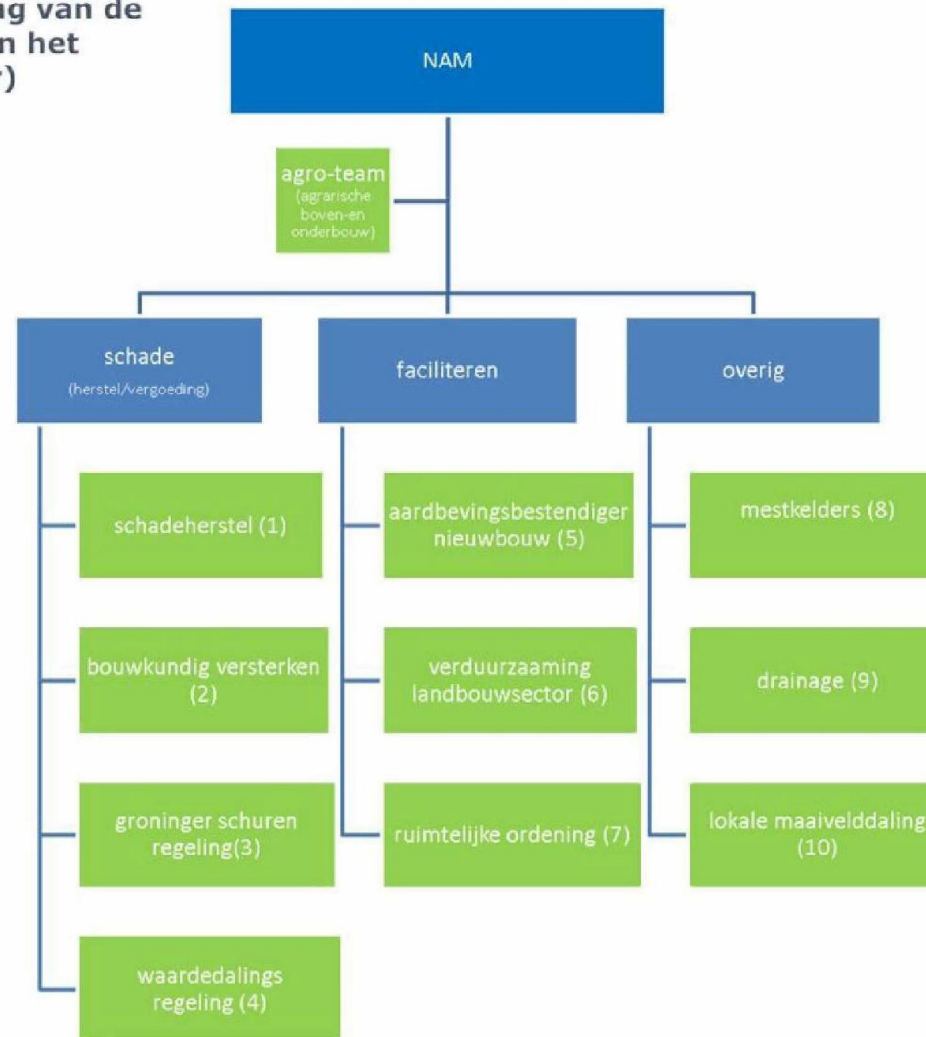
Resultaten (2) (organisatorisch en inhoudelijk)

- ▶ **Aanstelling vertrouwenspersoon**
 - voor de complexe dossiers die dreigen vast te lopen of vastgelopen zijn
 - bewaken dat NAM op een correcte manier omgaat met de belangen van agrarische eigenaren/-gebruikers
- ▶ **Zienswijze winningsplan advocatenkantoor Bout Overes** 10-9 zitting RvS + overleg EZ
- ▶ **Twee wekelijks en maandelijks BO met de NAM**
- ▶ **Specifieke informatie op website van LTO Noord**
- ▶ **Onderzoek ongelijkmatige bodemdaling Grontmij**

Vervolg

(integrale uitwerking van de landbouwopgaven in het gaswinningsdossier)

10 thema's : aanleiding, aanpak, beoogd resultaat

Uitgelicht : thema 5

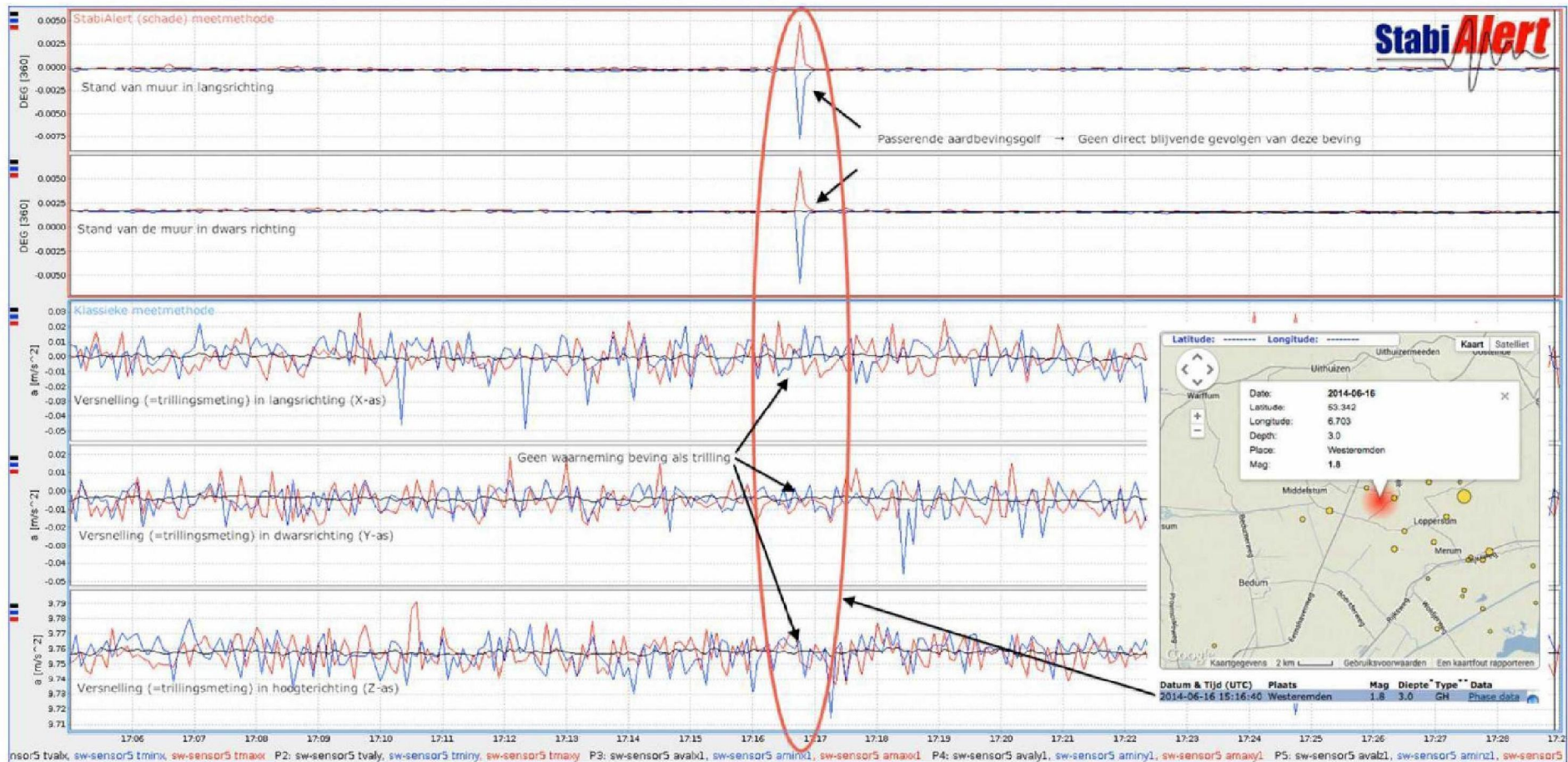
Aardbevingsbestendiger nieuwbouw

- ▶ NPR : 9998 : near collapse
 - persoonlijke veiligheid, economische belangen, sociaal-maatschappelijke, belangen, andere belangen.
- ▶ Windbelasting is (vaak) maatgevend
- ▶ Wens : sterker gebouw met minder kans op schade
- ▶ Noodzakelijk : nieuwe norm
- ▶ Constructiebedrijven rekenen type gebouwen door
- ▶ Bouwtekeningen samenstellen
- ▶ Aannemers offreren -> meerkosten in beeld
- ▶ Regeling

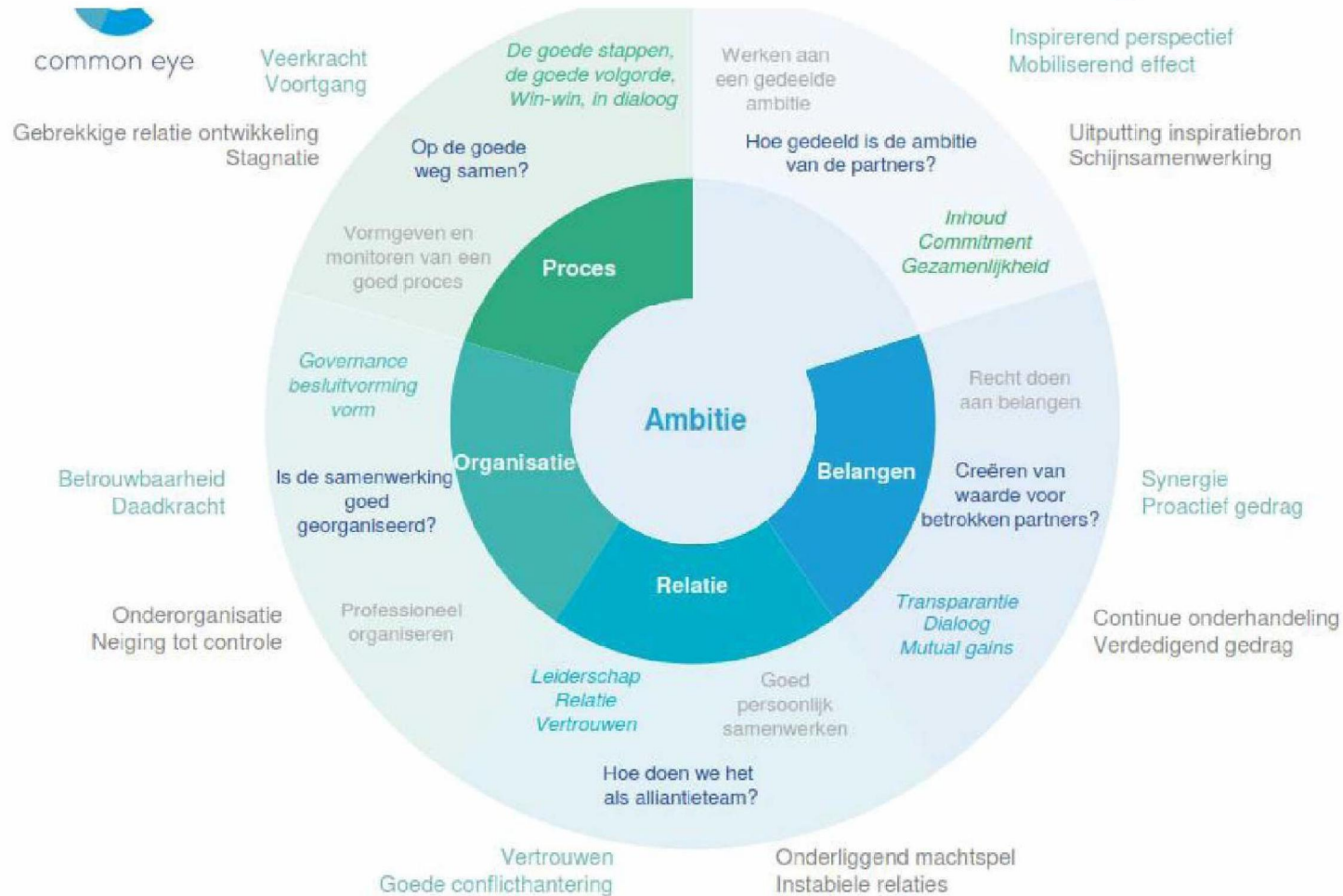
Meetnet o.b.v. grondversnelling en tilt

(tevens gedachte van o.a. Rabobank en Univé)

Conditioes samenwerking

Conclusies & aanbevelingen

- ▶ Monitoring en analyse sector (grond+gebouwen)
 - ▶ Enquête – onderzoek
 - ▶ Informatiecentrum
 - ▶ Meetnet (extern)
- ▶ Inrichten organisatie
 - ▶ Deskundigheid inschakelen en behouden bij uitvoering
 - ▶ Betrokkenheid
 - ▶ Conditie samenwerking
- ▶ Toekomst
 - ▶ Internet, energieneutraal, asbest

Conclusies & aanbevelingen

- ▶ Onderzoek
 - ▶ Diepzeeduiken i.p.v. met jetski over de zee flitsen
 - ▶ Perspectief voor 20 jaar
 - ▶ Over grenzen kijken
 - ▶ Inschakelen bedrijfsleven (daar ligt de innovatie)
- ▶ Van de "idee" in de "doe" stand
 - ▶ Leden moeten het merken
 - ▶ Praktische oplossingen
 - ▶ Perceptie-werkelijkheid
- ▶ Communicatie + zichtbaarheid
 - ▶ Nieuwe Oogst
 - ▶ Website
 - ▶ Informatiecentrum

Kansen en bedreigingen (extern) Sterktes en zwaktes (intern)

▶ Kansen

- maatschappelijk draagvlak
- politiek draagvlak (kamer)
- financiële middelen
- gemeenschappelijke beleving
- technologische ontwikkeling
- onderzoek (op expert judgement)
- samenwerking (bewaking condities nodig)

▶ Sterktes

- organisatie(netwerk/bemensing/bestuur)
- kennis + ervaring + positie als organisatie
- kwaliteit/praktisch
- segmentbenadering
- trekken (51 % of meer of wacht je op anderen)

Bedreigingen

- ministerieel draagvlak (simpel weg geschreven, seismische dreiging)
- geen daden maar woorden
- coördinatie/aansluiting betrokkenen
- perceptie versus werkelijkheid ('86-'14)
- urgentie (focus op schadeherstel en veiligheid)
- meetnet (naast onderzoek)
- ruimtelijke ordening/bestaande wetgeving
- besluitvaardigheid/bevoegdheid
- drie werelden (het Rijk heeft een visioen, de gemeente en provincie een visie en een ondernemer een plan)
- stigma effect gebied

Intern

- organisatiekracht + omvang van dossier
- geen bemensing (vol) + ervaring processen
- urgentie/beleving (aan die man/vrouw heb ik wat)
- perceptie versus werkelijkheid (communicatie behoefte, belofte, beleving, bewijs)

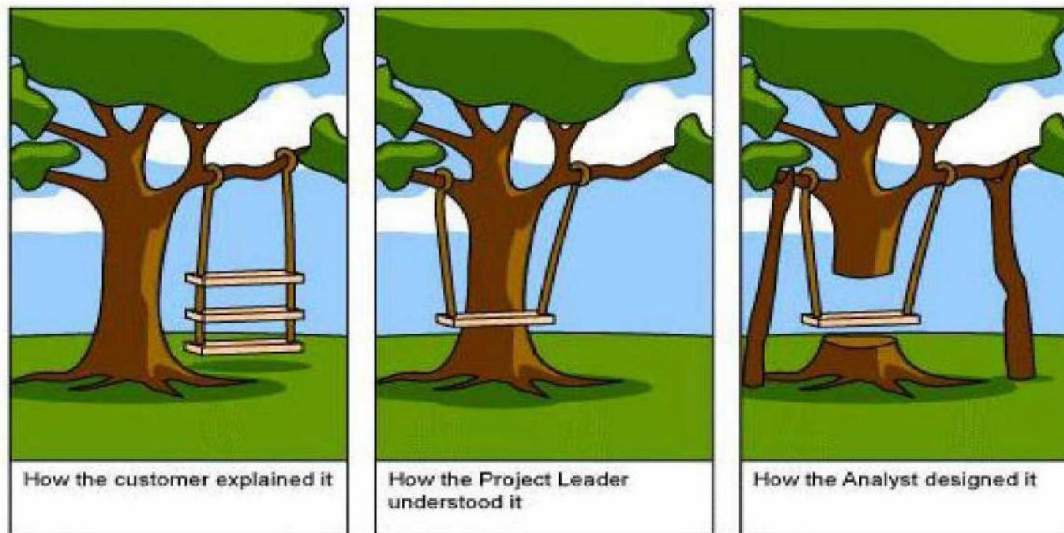

**De landbouw ;
een sector die ertoe doet in de
provincie Groningen**

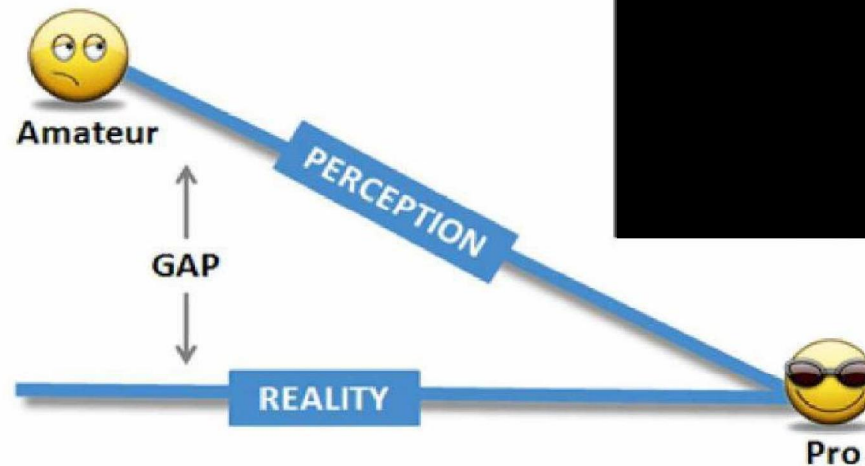
Koester deze sector.

Aandacht voor perceptie versus werkelijkheid + Gemeenschappelijke beleving/belevenis is nodig

Behoefte
Belofte
Beleving
Bewijs

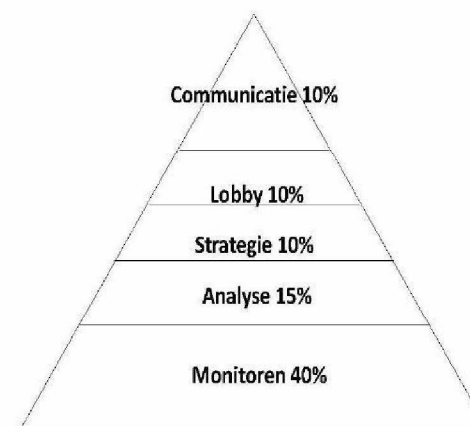

LTO Noord

Wat is het werkgebied ?

Hoe werken we ?

Wat zijn we : netwerk+ kennis organisatie
Wat doen we : (beleids)advies + projecten

SLIM wonen met energie

**MAAK OOK
WERK VAN
ENERGIEZUINIG
WONEN!**

INFORMATIE VOOR BEDRIJVEN DIE MET
HET SLIM-CONCEPT AAN DE SLAG WILLEN

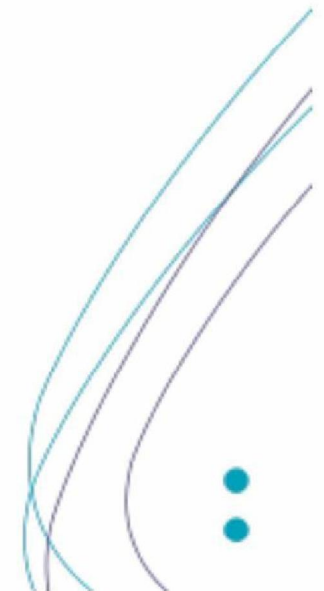

Even voorstellen:

5.1.2e

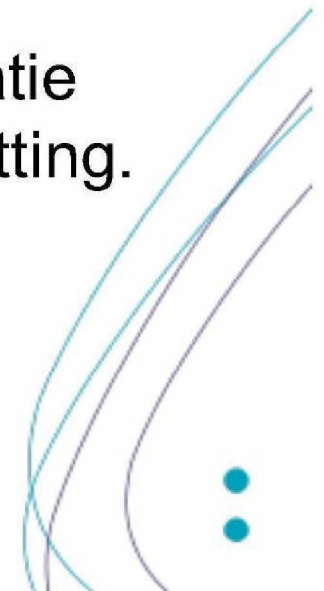
voorzitter@slimwonenmetenergie.nl

:SLIM wonen met Energie is géén brancheorganisatie en heeft dan ook geen collectief vastgestelde opvatting.

Maar wèl een voorzitter

Wat is SLIM ?

Slim wonen met energie is een vereniging van bedrijven, voortgekomen uit een overheidsinitiatief.

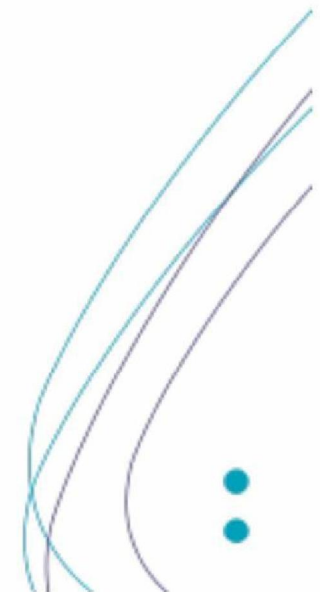
De vereniging is opgericht met steun van:

- Provincie Fryslân
- Provincie Groningen
- Provincie Drenthe

- Gemeente Leeuwarden
- Gemeente Groningen
- Gemeente Assen

- Kamer van Koophandel Noord-Nederland

- Ruim 100 bedrijven (als pioniers)

Gedragen door de markt:

Bouwend Nederland
de vereniging van bouw- en infrabedrijven

Doelstelling en Visie:

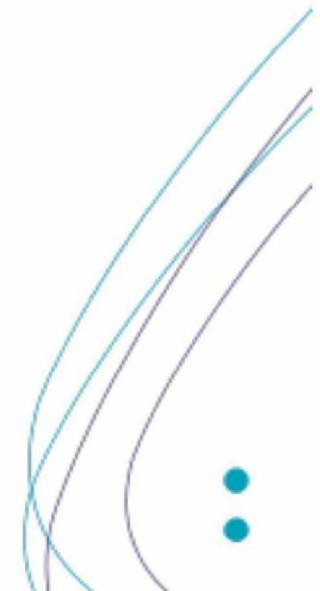

Doelstelling (*uit onze statuten*):

De Vereniging heeft ten doel het bevorderen van het uitvoeren van _____ energiebesparende maatregelen en energieproducerende voorzieningen in _____ Noord-Nederland in de (bestaande) particuliere sector. _____

Visie (*uit onze statuten*):

Werken aan vraagvergroting door (met overheden) samen te werken aan _____ een regionaal en herkenbaar kwaliteitskenmerk. Concurrentie op waarde van producten. Zorg voor controle op de kwaliteit en werken aan _____ maatschappelijke inbedding van de vereniging. _____

- Twee uitdagingen:

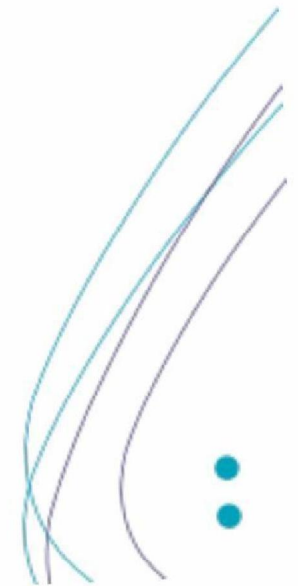
- Twee uitdagingen:

● Hoe zien we de markt ● van morgen?

- Energiezuinig wonen is de toekomst
 - Goed onderhouden huis
 - Laag energieverbruik
 - Comfortabel
 - Waardevast
 - Prettig en gezond in gebruik
- Consumenten
 - Willen helderheid
 - Willen een goed en passend advies
 - Willen totaaloplossingen
 - Willen een gesmeerde uitvoering

En nu naar Groningen...

'Koppelingskansen' in de aanpak:

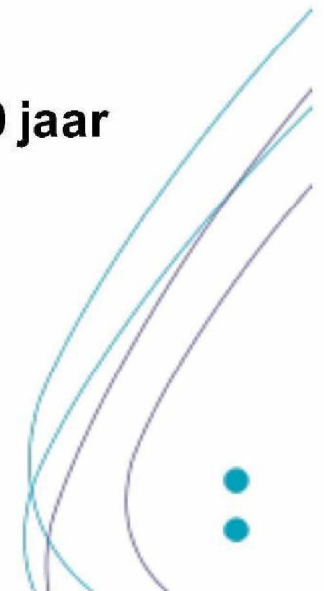
1). Grootschalige aanpak van bestaande woningvoorraad voor veiligheid:

- *projectmatige uitvoering*
- *gecombineerde aanpak*
- *aanpak van de 'schil' van de woning*

2). Eisen voor aanpak conform (huidig?) bouwbesluit (EPC 0,4)

3). Verlening van levensduur van de woning met toch minimaal 50 jaar

4). 'Gas' is eindig

Definitie 'Toekomstbestendige gebouwde omgeving'

Ambitie van toekomstbestendig = Volledig Energieneutraal

Daarvoor twee "knoppen":

Energiebesparing

- EPC 0,4 is voor veel woningen al enorme stap voorwaarts;
- EPC "0,bijna-niets" gaat zeer waarschijnlijk de norm worden;
- Meeste warmte gaat verloren via de 'schil'.

Duurzaam opwekken

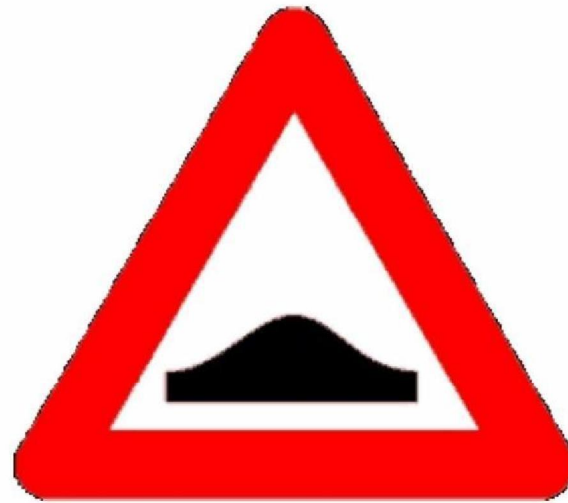
- Via de woning (bijvoorbeeld PV)
- Via collectieve decentrale opwekking

Cruciaal is de verhouding tussen deze twee knoppen

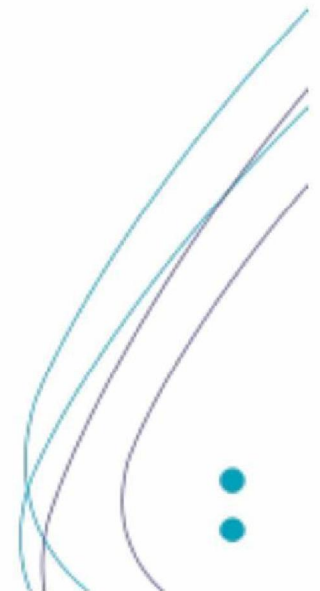

Is de ambitie haalbaar?

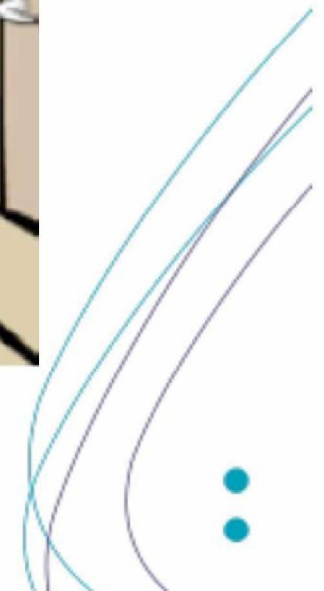
Ja, maar er zijn drempels die weggenomen moeten worden.

De belangrijkste in mijn ogen....

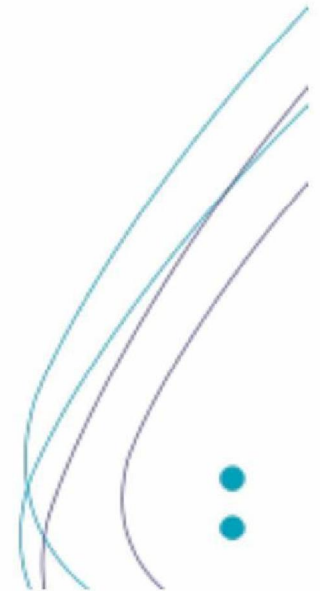

Drempels slechten: bewoners

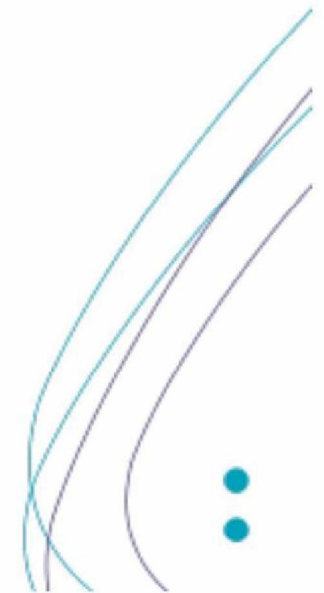

Bewoners activeren

- 1). Informeren
- 2). Adviseren
- 3). Begeleiden bij keuze
- 4). Zo veel mogelijk ontzorgen bij uitvoering

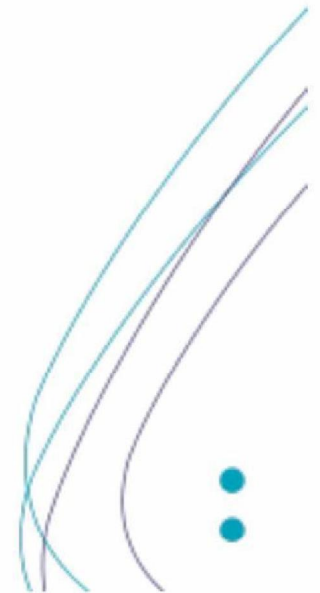

Drempels slechten : bedrijven

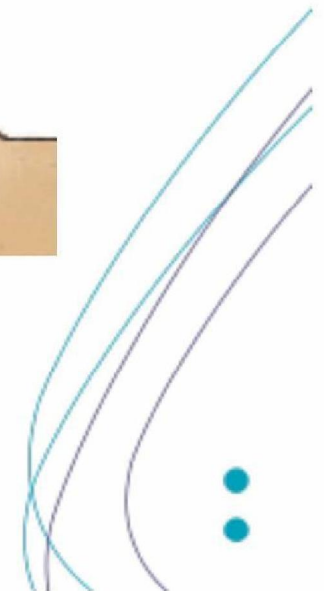

Bedrijven activeren

- 1). Denken in diensten in plaats van producten
- 2). Ontzorgen van de klant
- 3). Totaaloplossingen creëren
- 4). Innovatie borgen

Drempels slechten....

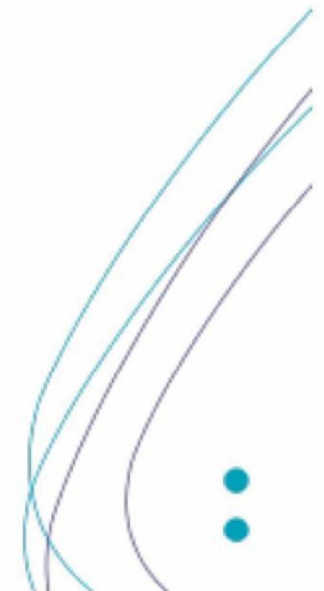
Financiereren

- 1). Kostprijs van de “NOM oplossingen” omlaag brengen:
- 2). Financiering van de ‘extra’ inzet richting op verduurzaming:

optie a). Collectief – deel van aanpak

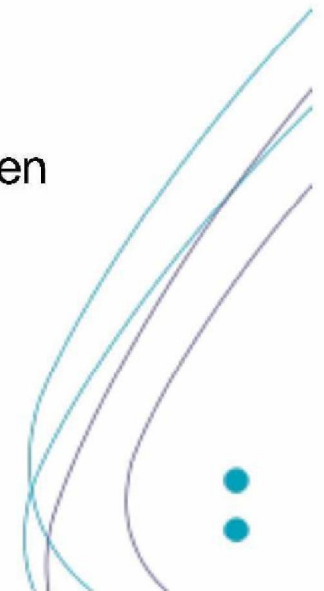
optie b). Bewoners betalen mee
IDEE :

Bewoners betalen mee:

Inzetten van 'energiekosten' voor verduurzamen woning:

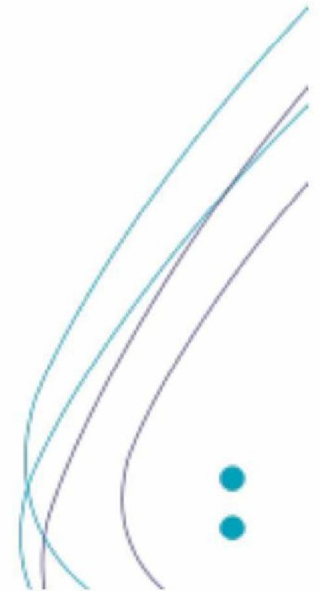
- Pilot met VVE's o.a. in Assen op basis van 'servicekosten-model'.
- Ook toepasbaar voor individuele eigenaren mits:
 - Rechtspersoon voor opdrachtgeversschap
 - Nationaal Waarborgfonds (zoals WZF / NHG) voor servicekosten
 - Visie op overdragen servicekostenverplichting bij verkoop, etc.

Versimpeld rekenvoorbeeld 1/2:

Uitgangspunten:

- Energierekening bij EPC 0,4 van € 100,- p/m;
- Investering met onderhoud en energieggarantie (*) voor 30 jaar;
- Mogelijke 'premie' om bewoners te verleiden hier in mee te gaan.

Versimpeld rekenvoorbeeld 2/2:

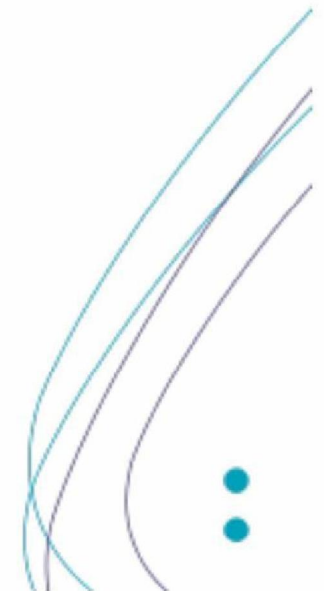
Resultaat:

Beschikbaar bedrag vooraf: 30jr x 12mnd x €100,-

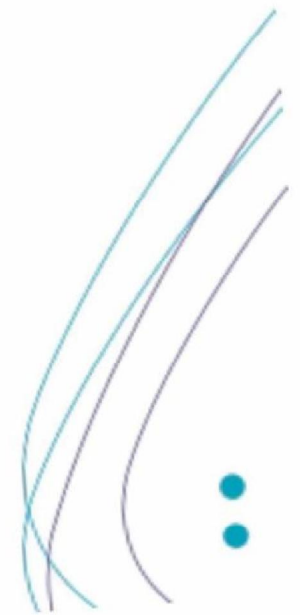
€ 36.000,-

(incl. Financieringskosten / bijdrage aan waarborgfonds)

- Geen lening, dus geen schuld (!)
- Geen effect van waarde woning (door koppeling energielasten)
- Service en onderhoud onderdeel contract

Resumé:

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

LEERLINGENDALING

Samen sterker

5.1.2e

accountteam leerlingendaling
www.leerlingendaling.nl

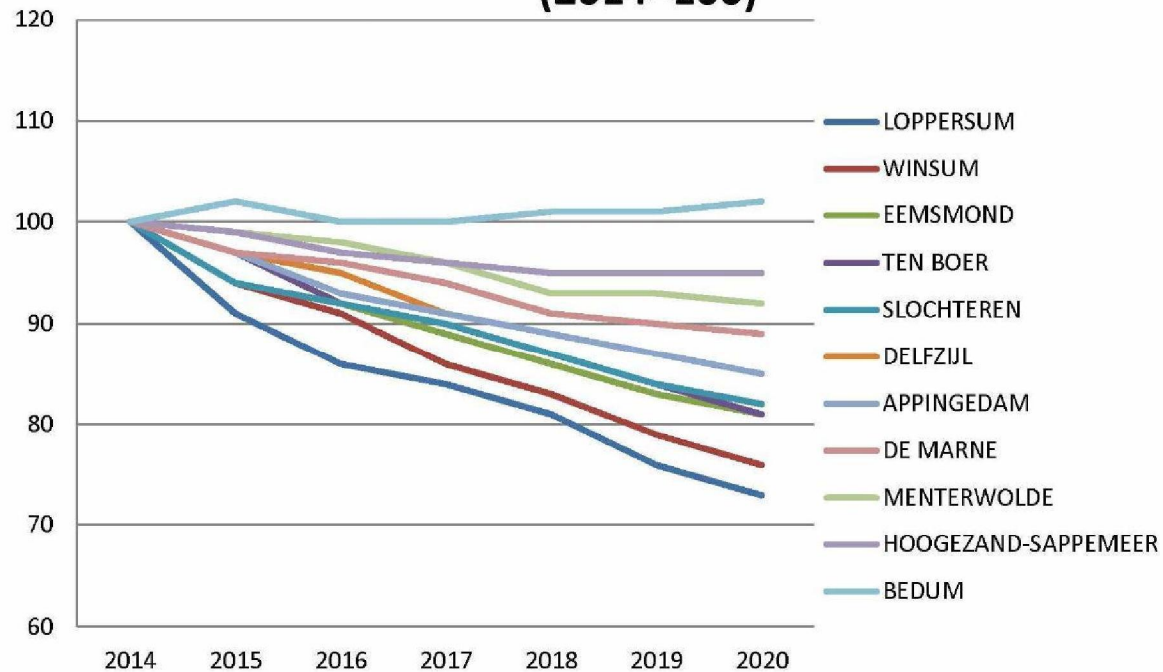
Opzet inleiding

1. Gevolgen leerlingendaling
2. Uitgangspunten aanpak
3. Kaders
4. Kansen grijpen, hoe?

leerlingendaling aardbevingsgebied

Prognose aantal leerlingen (2014=100)

Gevolgen leerlingendaling

Minder leerlingen > minder inkomsten

Druk op kwaliteit & organiseerbaarheid

Risico verschraling bij willekeurig sluiten

Aanpak leerlingendaling

Planvorming toekomstbestendig onderwijsaanbod

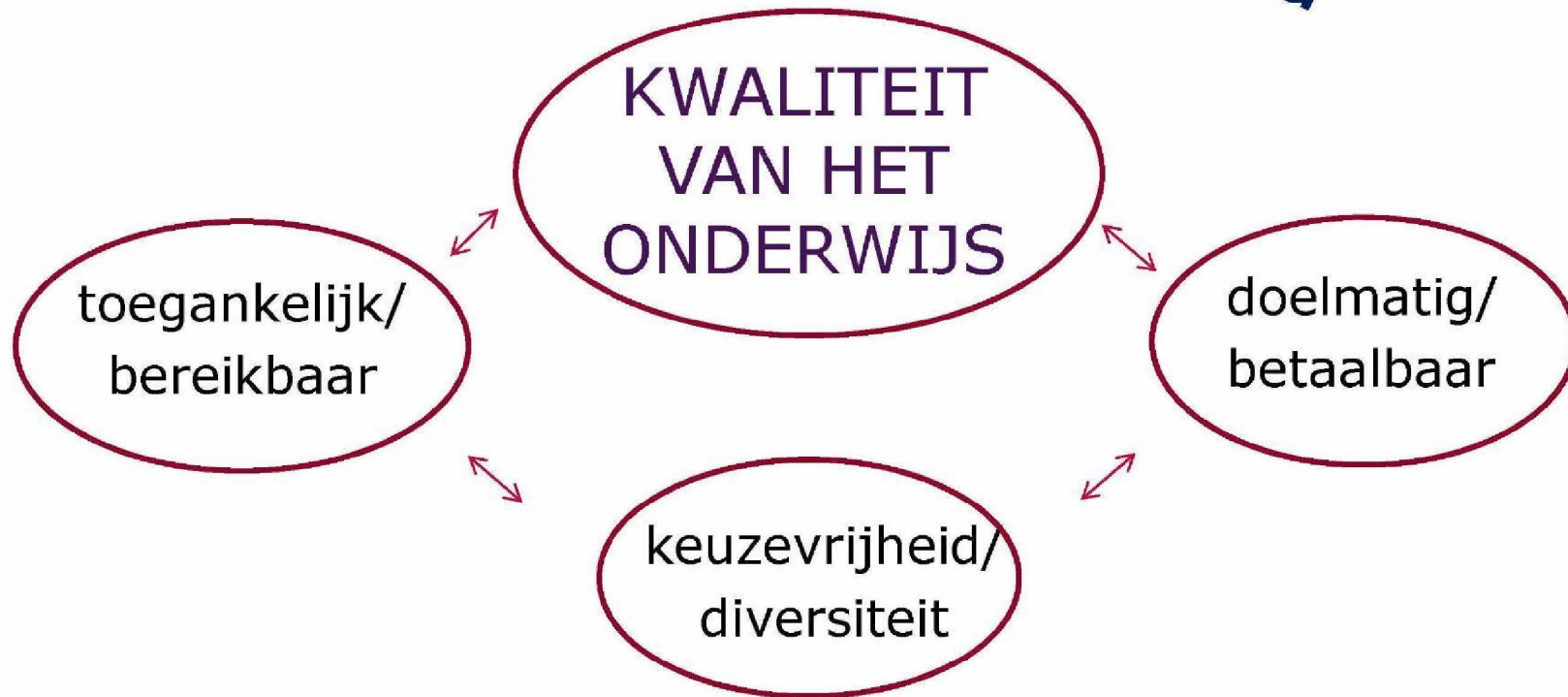
Maatwerk in de regio

Schoolbesturen aan zet, in samenspraak met elkaar, gemeenten en andere partijen

Rijk vult randvoorwaarden in

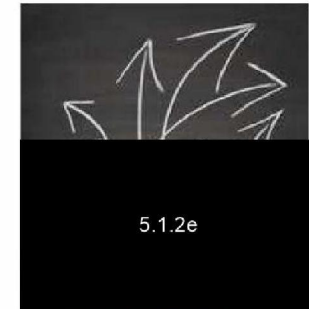
verantwoordelijkheid

Kaders

- Medezeggenschap
- Personele gevolgen > vakbonden
- Fusies
- Samenwerking over de denominaties heen
- Gemeenten rol openbaar onderwijs, fusies, huisvesting & leerlingenvervoer
- Grenzen aan verplaatsing en verhuizing
- Bekostigingsvoorwaarden onderwijs

Kansen grijpen, dus:

- Gelijkschakelen agenda's
- Bestuurlijke besluitvorming schoolbesturen
- Flankerend beleid
- Rolverdeling

Ontwikkelingen in de Zorg in de provincie Groningen

5.1.2e

**Werkconferentie Meerjarenprogramma
Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen
9 september 2015**

Thema's

- 1. Wat is de Zorgmonitor?**
- 2. Ontwikkelingen in de zorgvraag**
- 3. Belangrijkste oorzaken**
- 4. Nieuw overheidsbeleid**
- 5. Ontwikkelingen in de zorg**

Wat is de Zorgmonitor?

- 1. Beleidsondersteunend instrument**
- 2. Data & informatie**
- 3. 'Harde' en 'Zachte' gegevens**
- 4. Thema's**

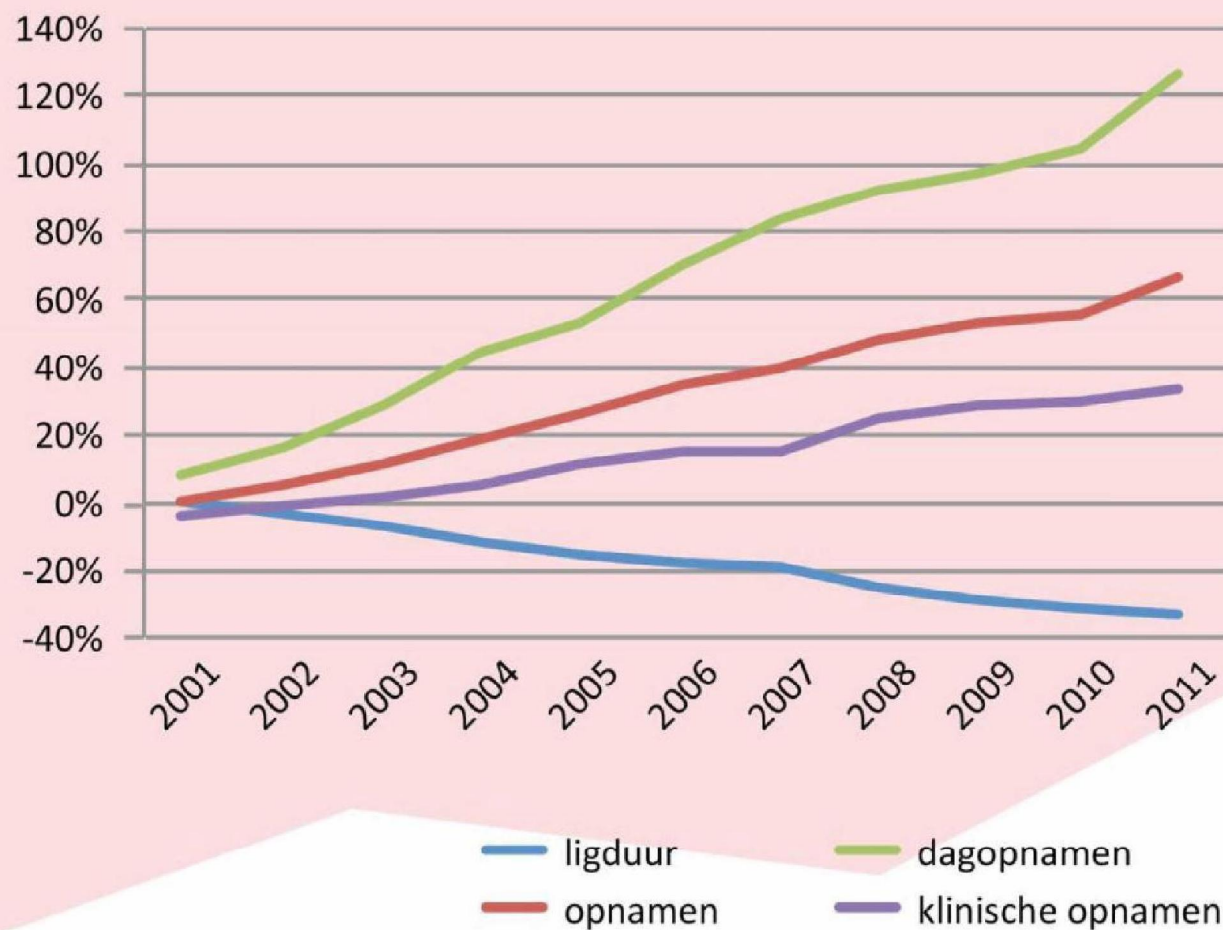
2. Ontwikkelingen in de zorgvraag

Uitgangspunt: toename van de zorgvraag met 4% per jaar, tot 2035, bij ongewijzigd beleid.

Bron: BCG, 2010

Ontwikkeling opnamen en ligduur

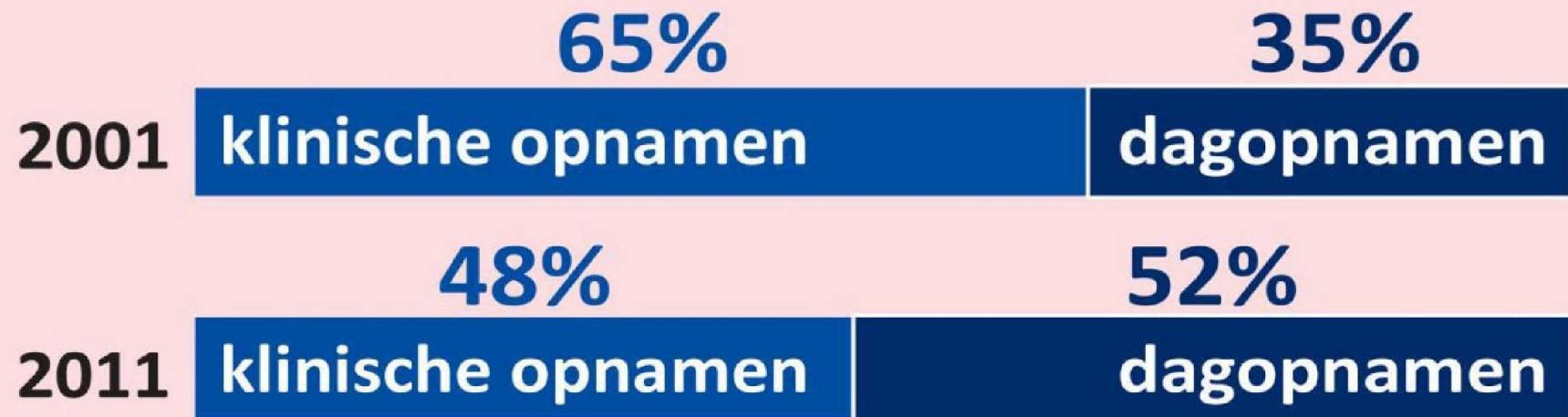
Relatieve groei van opnamen en ligduur tussen 2001 en 2011.

Bron: CBS (2014)

Ontwikkeling opnamen

5.1.2e

Ontwikkeling ligduur

5.1.2e

2001 gemiddeld 8,2 dagen

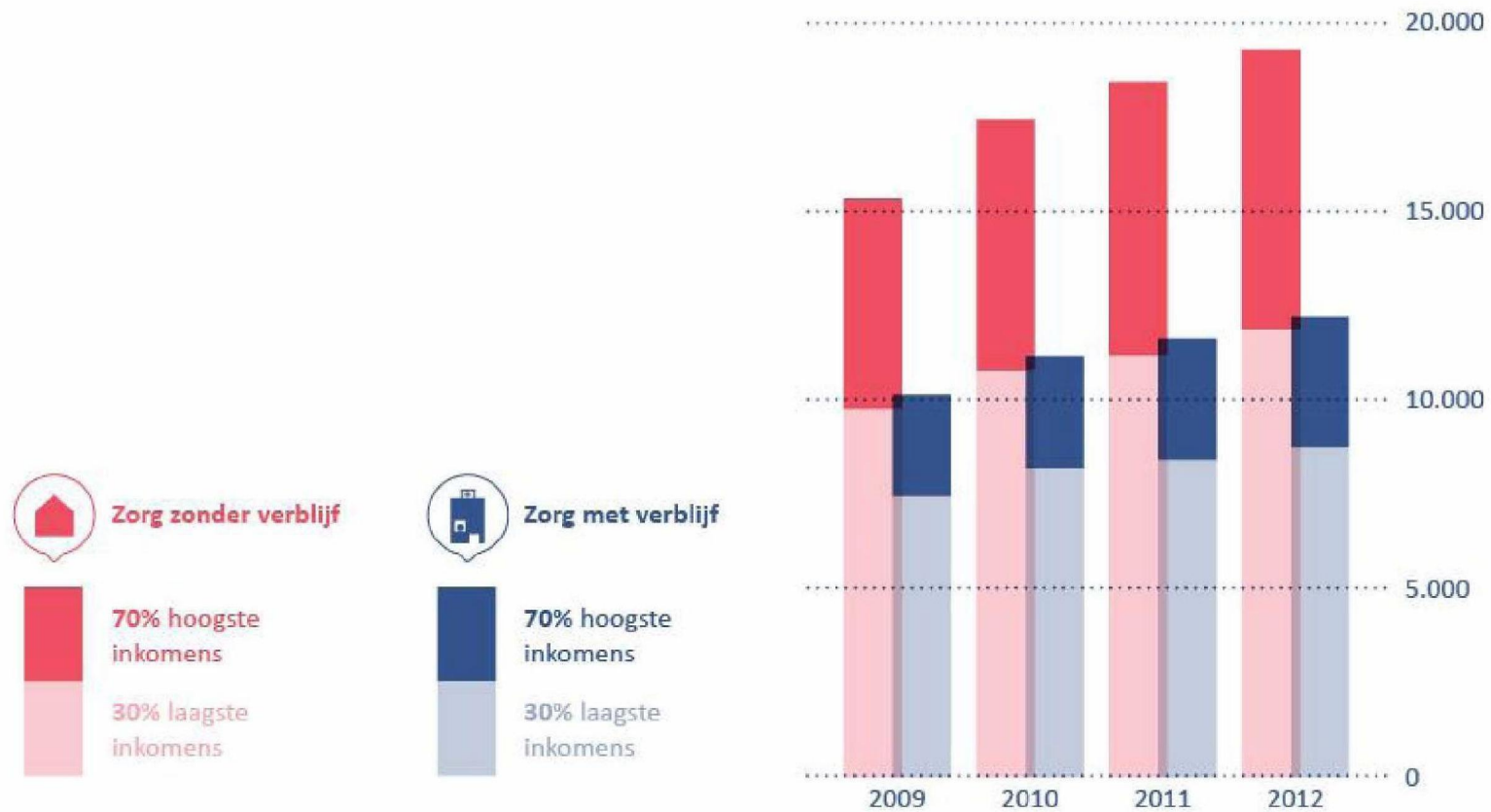
2011 gemiddeld 5,5 dagen

3. Belangrijkste oorzaken groei van de zorgvraag

- 1. Demografie: vergrijzing en krimp**
- 2. Groei intrinsieke zorgvraag**

Bron: BCG, 2010

Aantal geldige AWBZ-indicaties in de provincie Groningen

Bron: Monitor Langdurige Zorg CBS, bewerking SPG.

4. Overheidsbeleid: Meer met Minder

- De kwaliteit van de zorg vergroten
- De zelf- en samenredzaamheid versterken
- De financiële houdbaarheid van de gezondheidszorg veilig stellen.

Bron: Putters (SCP, 2014)

Nieuwe definitie van gezondheid

“Gezondheid is het vermogen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven”

Machteld Huber (2011)

5. Ontwikkelingen in de zorg

1. **Substitutie**
2. **Concentratie van ziekenhuiszorg**
3. **Hervorming langdurige zorg**
4. **Zelfregie en zelfmanagement**
5. **Kosten**

Substitutie

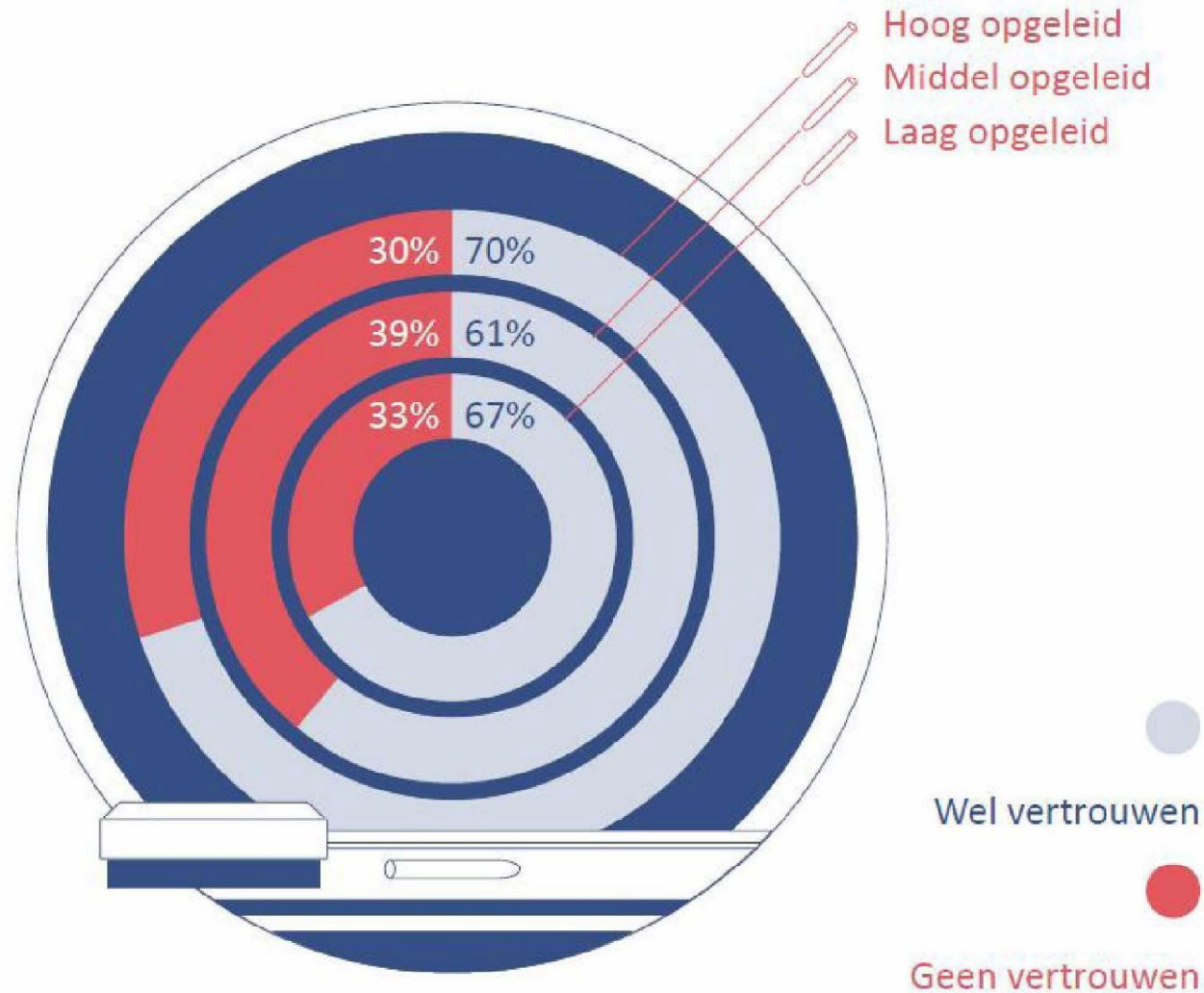
van zorg uit de 2^e naar de 1^e lijn

Stelling

Ik heb er vertrouwen in dat een huisarts of gespecialiseerd verpleegkundige kleine ingrepen of medische handelingen net zo goed kan uitvoeren als een medisch specialist in het ziekenhuis.

- A. 33%
- B. 52%
- C. 67%

Ik heb er vertrouwen in dat een huisarts of gespecialiseerd verpleegkundige kleine ingrepen of medische handelingen net zo goed kan uitvoeren als een medisch specialist in het ziekenhuis.

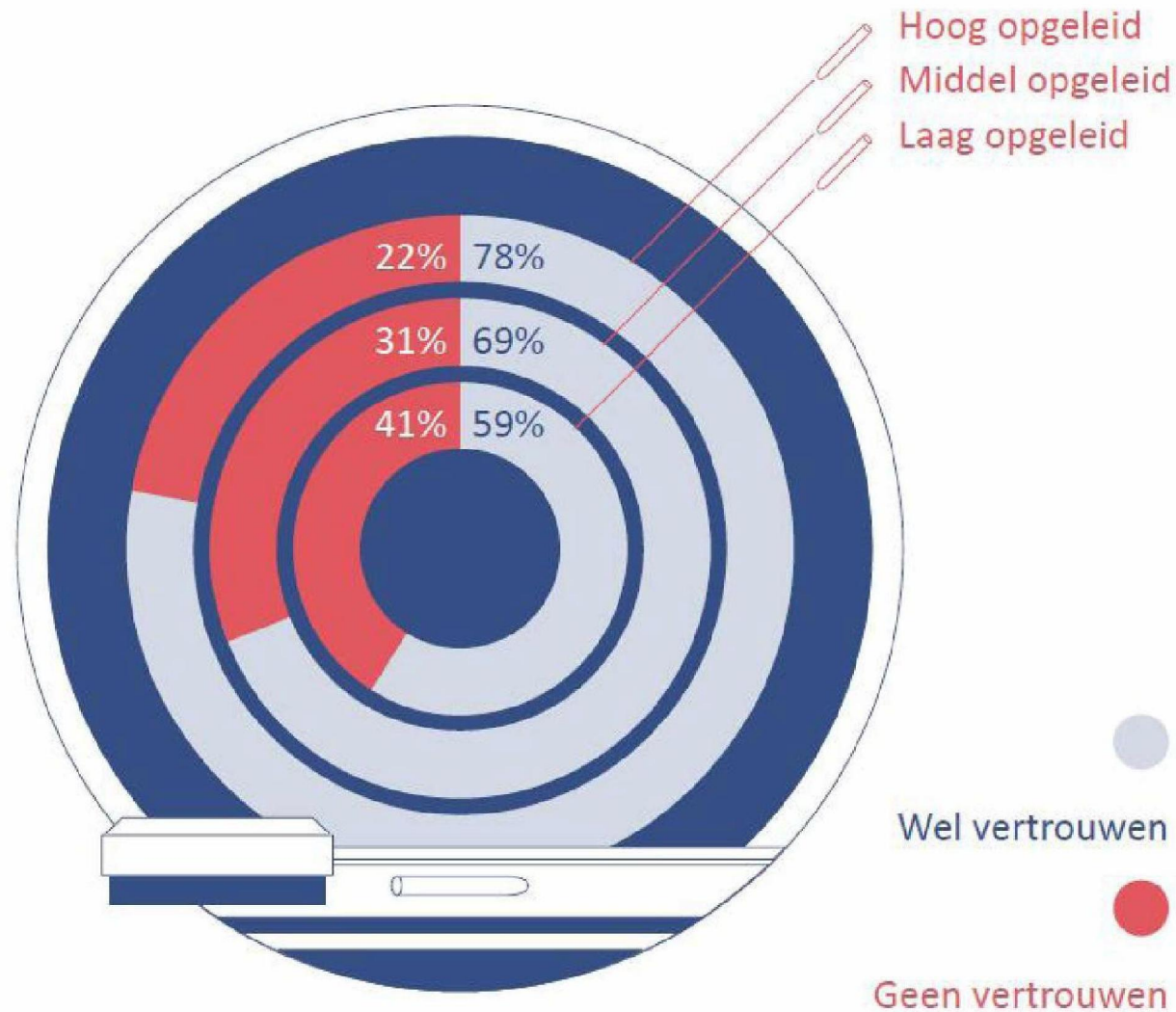
Concentratie van ziekenhuiszorg

Stelling

Ik vertrouw erop dat de expertise in het nieuwe ziekenhuis beter is.

- A. 25%
- B. 52%
- C. 71%

Ik vertrouw erop dat de expertise in het nieuwe ziekenhuis beter is.

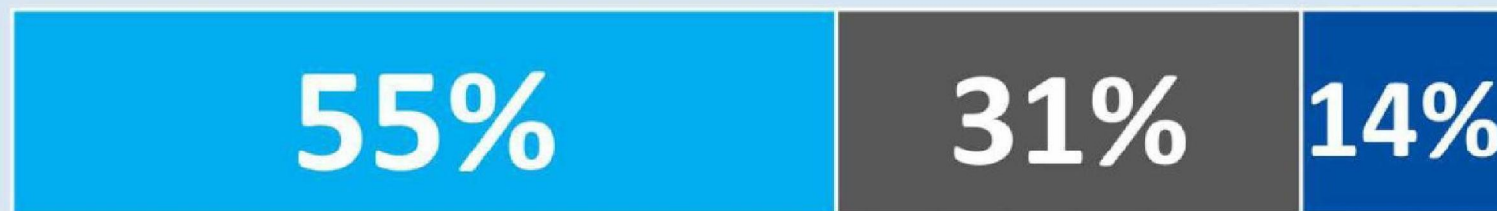
Ik overweeg wel eens om te verhuizen naar een gebied met meer zorgvoorzieningen

Zorgvoorzieningen in de buurt zijn belangrijk voor mijn gevoel van veiligheid

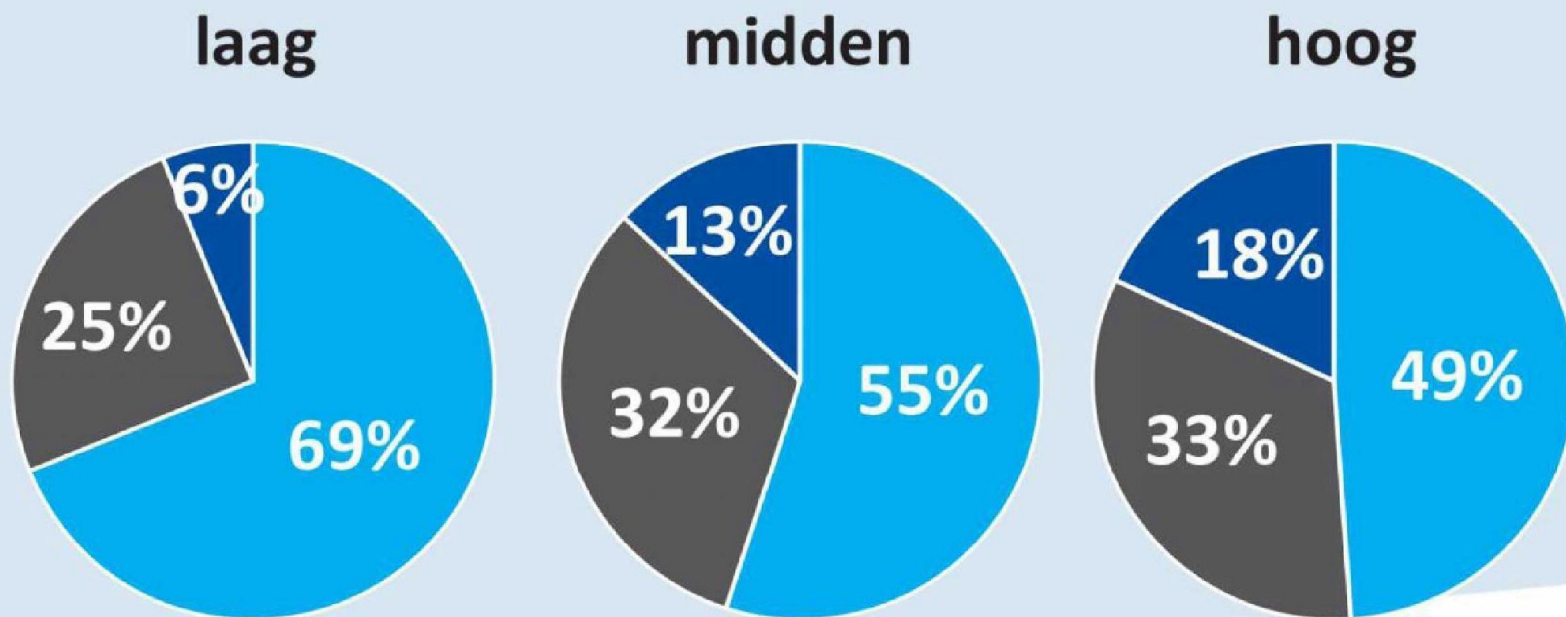
mee eens

mee oneens

niet mee eens of oneens

Zorgvoorzieningen in de buurt zijn belangrijk voor mijn gevoel van veiligheid

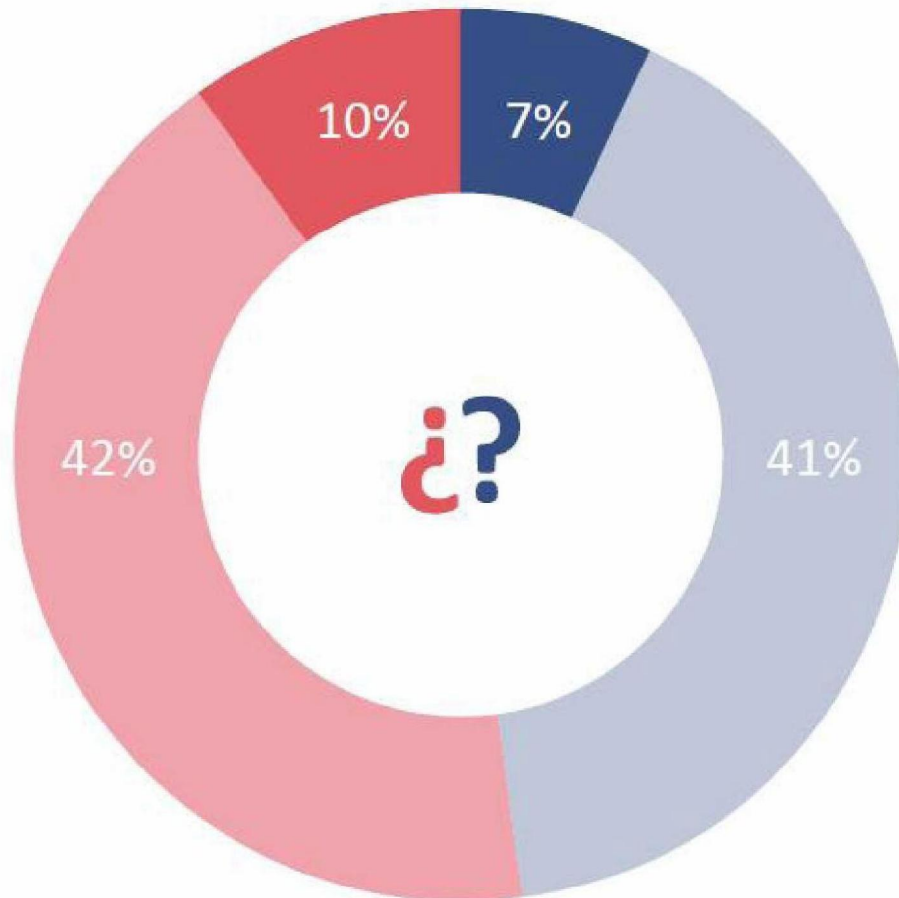
Hervorming Langdurige Zorg

1. **Aanpassingen Wmo**
2. **Nieuwe zorgverzekeringswet (Zvw)**
3. **Wet langdurig zorg (Wlz)**
4. **Transformatie jeugdzorg**

**Lukt het mensen met een
chronische aandoening om
zélf zorg te organiseren?**

85% JA

Denkt u, dat als u (meer) hulp of ondersteuning nodig hebt bij eventuele gezondheidsproblemen, u dit in uw eigen sociale netwerk kunt regelen?

- Ja, ik weet zeker dat ik meer zorg kan regelen
- Ja, ik denk dat ik wel meer zorg kan regelen
- Nee, ik denk niet dat ik meer zorg kan regelen
- Nee, ik weet zeker dat ik niet meer zorg kan regelen

Wat vindt u van een online consult?

*Ja, dat is
voor mij wel
een optie*

35%

*Daar
twijfel ik
over*

30%

*Nee, dat
lijkt mij niet
prettig*

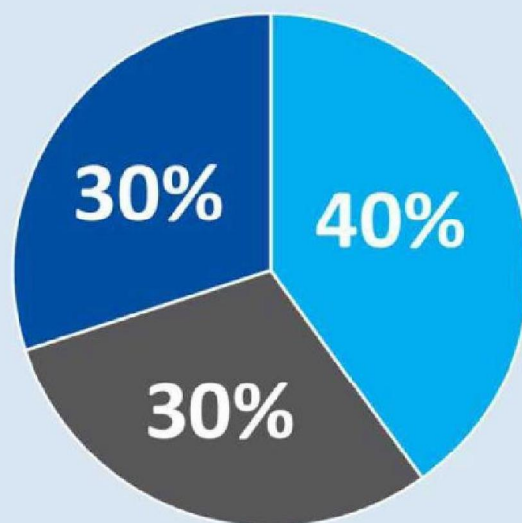
35%

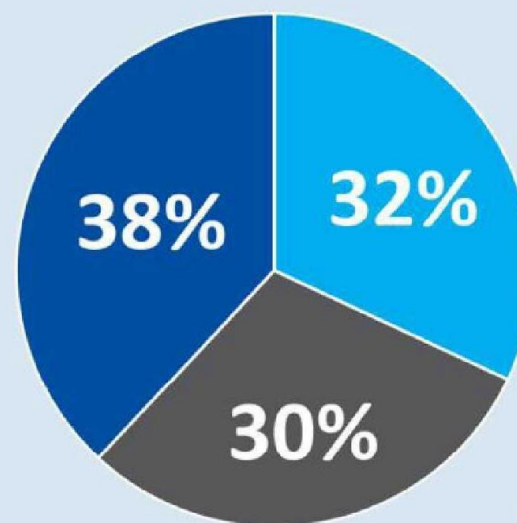
**Zorgmonitor
Groningen**

Wat vindt u van een online consult?

stad

platteland

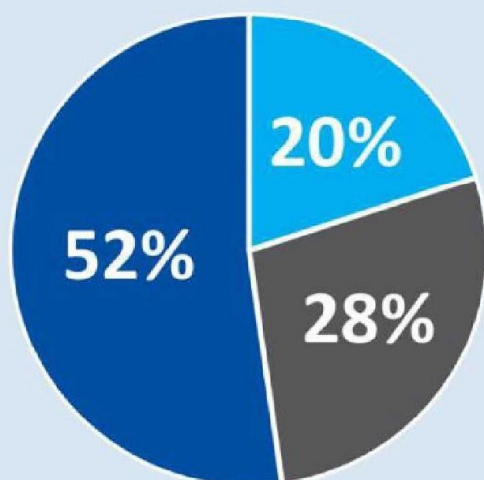
JA, OPTIE

TWIJFEL

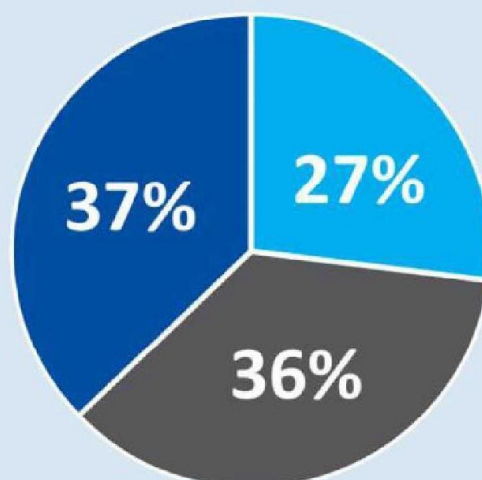
NEE

Wat vindt u van een online consult?

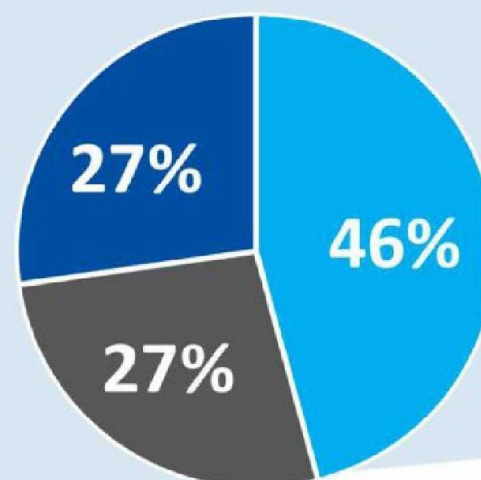
laag

midden

hoog

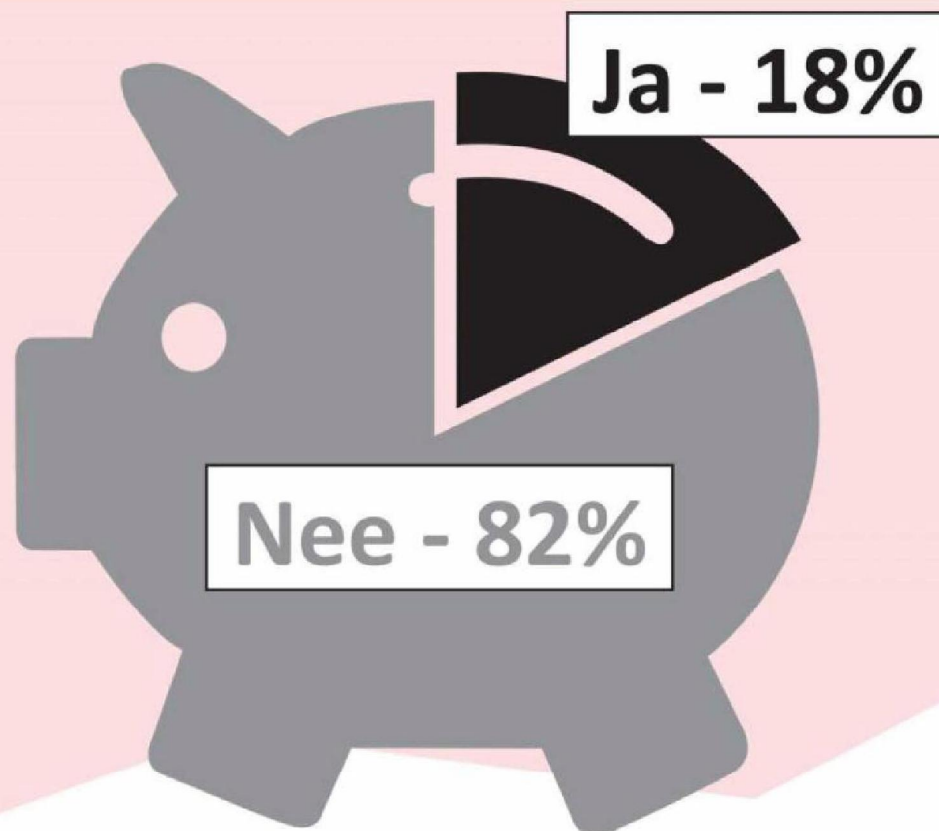

JA, OPTIE

TWIJFEL

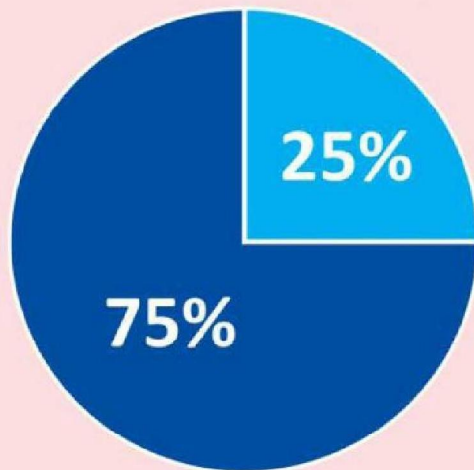
NEE

Heeft u in het afgelopen jaar besloten om geen of minder zorg te gebruiken omdat u een eigen bijdrage moest betalen?

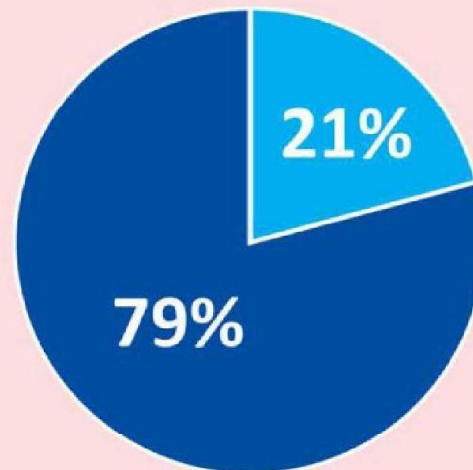

Heeft u in het afgelopen jaar besloten om geen of minder zorg te gebruiken omdat u een eigen bijdrage moest betalen?

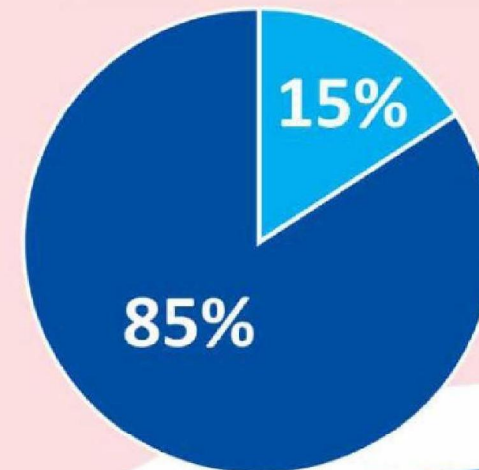
laag

midden

hoog

(Voorlopige) Conclusies

- 1. Investeren in 1,5 lijnszorg dichtbij (dorpen, buurten).**
- 2. Onderzoeken multifunctionaliteit c.q. mogelijke andere functies van intramurale voorzieningen.**
- 3. Ondersteunen van kwetsbare groepen bij voeren van eigen regie op zorg, mantelzorg en (woon)keuzes rond herstel en versterking.**
- 4. Speciale aandacht voor sociaal zwakke groepen.**

Dank voor uw aandacht!

Vragen?